

Marineforeningen

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG" - MEDLEMSBLAD FOR DANMARKS MARINEFORENING

DECEMBER 2019 | NR. 6 | 107. ÅRGANG

■ **TEMA: HVORFOR HAR DANMARK IKKE EN KYSTVAGT?**

■ **ESBJERG MARINEFORENING MED I DOKUMENTARISK KUNSTPROJEKT**

■ **SØVÆRNET STJAL BILLEDET UNDER FORSVARETS UDSILLING I KØBENHAVN**

■ **329 ÅR OG STADIG EN FOLKEHELT**

■ **KOMMENTAR: VI SKAL VÆRE STOLTE OVER SØENS FOLK**

▲ I forbindelse med Maritime/Air Systems & Technologies Conference i København primo september 2019 anduvede omkring 50 orlogsskibe fra den multinationale flådeøvelse "NORTHERN COASTS" Københavns Havn. Forsvarskommandoen benyttede samtidig lejligheden til på Ofelia Plads at vise den hidtil største udstilling af Forsvarets kapaciteter, blandt andet fregatterne NIELS JUEL (tv) og IVER HUITFELDT, der lagde dæk og rum til en række møder samt et yderst velbesøgt åbent skib-event. (Foto: Søren Konradsen)

Vi skal være stolte over søens folk

Af *Trine Bramsen, forsvarsminister*

Foto: Keld Navntoft

Danmark er en stolt og traditionsrig søfartsnation. Det lærer vi allerede som børn i skolen. Det skyldes ikke mindst vores orlogsflåde, hvis styrke i århundreder gjorde os til en respekteret militærmagt til trods for vores beskedne størrelse på landkortet.

Selv er jeg vokset op omringet af vand på Thurø ved Svendborg. En del af landet, der om noget sted har set, hvilken betydning en stærk handelsflåde kan have på ikke bare lokalsamfundet, men for hele landet.

Til sammen har flåden bidraget til vores sikkerhed, tryghed og velstand, og sådan skulle det gerne blive ved med at være. Men skal vi fastholde det, er det vigtigt, at vi bliver ved med at minde hinanden om betydningen af det maritime. Det er heldigvis ikke så svært at finde eksempler på. Som forsvarsminister er jeg kun blevet bekræftet i, hvor stor betydning vores

dygtighed til søs har for landet og vores fælles tryghed. Allerede få dage efter min udnævnelse besøgte jeg en række af de enheder i Forsvaret, som hver dag er indsat i de danske farvande. Vores patruljeskibe, vores redningshelikoptere og fartøjerne i Marinehjemmeværnet.

Med farvandsovervågning og søredning skaber de tryghed for os alle sammen, når vi færdes i de smukke danske farvande. Med deres professionalisme, stolthed og det store engagement og ansvar, som Forsvarets ansatte og Marinehjemmeværnets frivillige udfører deres opgaver med.

Det maritime har altid været en vigtig del af Danmark – både for Forsvaret, erhvervslivet og de mange borgere, som er engageret frivilligt i for eksempel sejlkubber og Marineforeningen.

Samtidig er det maritime med til at binde hele kongeriget sammen. Forsvaret og især Søværnet spiller en stor rolle i Grønland og på Færøerne, hvor vores skibe ofte er indsat til løsning

af både militære opgaver og ikke mindst til stor støtte for samfundet gennem løsning af civile opgaver som beskyttelse af havmiljøet, søopmåling og fiskerikontrol.

Så der er alt mulig grund til fortsat at kalde os en stolt og traditionsrig søfartsnation. Men vi skal også huske på, at traditionerne ikke gør det alene. Hvis ikke vi holder vores evner ved lige og plejer vores interesser hjemme og ude, har vi en dag kun minderne tilbage.

Når jeg ser på, hvad vores mange dygtige søfolk fra Forsvaret bidrager til, er jeg dog ret fortrøstningsfuld. For eksempel har Søværnet netop sejlet med en fransk hangarskibsgruppe, og der er planer om at gøre det samme med en amerikansk hangarskibsgruppe.

Og søens folk bidrager på en række områder til vores alle sammens tryghed og sikkerhed. Det kan vi være stolte af.

Pilen peger opad

Indsatsen for at få nye medlemmer i Danmarks Marineforening blev intensiveret i det snart henrundne år. Og i forhold til vores sammenlignelige organisationskolleger er vi på rette vej.

Gennem en jætteindsats fra alle 75 lokalbestyrelser, landsbestyrelsen og landsledelsen er organisationen blevet kalfatret, så den langsomme udsivning af medlemmer er stoppet. Ja, endda med en begyndende pil i opadgående retning.

Og det er i sig selv en bemærkelsesværdig historie. Men vi må ikke hvile på laurbærene.

Gennem en løbende tilpasning og forandringsparathed skal alle 8.500 medlemmer til stadighed arbejde for, at Danmarks Marineforening er en

organisation, der kan tiltrække de ca. 100.000 personer, der til daglig beskæftiger sig med Det Blå og Det Maritime Danmark.

Og hverveindsatsen for 2020 er allerede på tegnebrættet. De fleste lokalafdelinger har fokus på lokalområdet. I det sønderjyske rumsterer der planer for oprettelse af en ny marineforening. Ja, nogle går sågar med tanker om at forsøge en etablering i rigsfællesskabets mindste land, Færøerne.

Så herfra er der ingen tvivl. Ved udgangen af 2020 kan redaktionen genoptrykke denne klumme – dog med rettelse af medlemstallet i opadgående retning.

Morten

Danmarks Marineforenings rolle er blandt andet med udgangspunkt i foreningens tre hovedopgaver forsvarspolitisk lobbyisme, maritim formidling og kammeratskab at løfte opgaven som samlende faglig og social forsvarspositiv organisation, der skal fastholde og udbygge danskernes interesse og forståelse for Søværnets og Søfartens nationale og internationale virke.

Danmarks Marineforening

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten, samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personer, der er eller har været tjenstgørende under Orlogsflaget, eller har eller har haft ansættelse til søs.

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik.

Marineforeningen

Trondhjemsgade 5, kld.
2100 København Ø
Tlf. 3315 2886
Postgirokonto: 2 00 16 08
Mail til Landskontoret og
"Slopkisten"

landskontoret@marineforeningen.dk
www.marineforeningen.dk

Kontortid

Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand

Kommandørkaptajn
Steen Eiler Engstrøm
Benløse By 30E, 4100 Ringsted
Mail: lf@marineforeningen.dk

Landsnæstformand

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th,
1400 København K

Landkasserer

Statsaut.rev.
Flemming Heden Knudsen
Skovlundevej 2, 5750 Ringe

Landssekretær

Ejendomsmester
Birger Tykskov
Rosenvænget 16, 2.tv,
3600 Frederikssund
ls@marineforeningen.dk

Skytteudvalgsformand

Pierre Jensen
Humlehaven 24,
2500 Valby
Tlf. 5159 3372
Mail: pmmj1961@gmail.com

Under Dannebrog

ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni,
august, oktober, december.
Redaktør Ansvarshavende
Leif Mortensen
MKM - Viborg og Fårup
Tlf. 2192 3055
Mail: lm@mkmedier.dk

*Samtlige tekster uden
byline er skrevet af redaktør
Leif Mortensen*

Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" 's læsergruppe er forhenværende og nuværende personel ved Søværnet og Marinehjemmевæret samt søfartsrelaterede brancher og interessegrupper.

MTUD udkommer seks gange årligt i et printoplæg pr. udgave på 9.500 ex. samt som e-magasin på sitet: marineforeningen.dk - Anslået 40.000 læsere/brugere pr. udgave.

Chefsergent (p), cand.mag. i historie Allan Poulsen er pr. 22. september 2019 tiltrådt som ny præsident i De Danske Forsvarsbroderselskaber. Her afløser han tidligere midlertidig brigadegeneral, oberst Karl Erik Nielsen, der efter 13 år på posten ønskede at blive afløst.

Orlogskaptajn Anders Lønne Christiansen er udnævnt til kommandørkaptajn den 1. oktober 2019 og fra samme dato tiltrådt stillingen som Chef for Logistik- og Informatiksektionen, Søværnskommandoen.

Kommandørkaptajn Felix Ebbestad tiltrådte den 1. oktober 2019 stillingen som militærrådgiver ved den Kgl. Danske Ambassade i Kiev Ukraine. Felix Ebbestad er i forbindelse med stillingen tillagt midlertidig grad som kommandør.

Kommandørkaptajn Peter Mikael Dannerfjord, kommandørkaptajn Steen Gravers Nielsen, kommandørkaptajn Morten Ovesen og orlogskaptajn Søren Spodsberg er 4. oktober 2019 tildelt Ridder af Dannebrogordenen.

Marinespecialist Kim Hammarkvist, marinespecialist Michael Eigaard Hansen, signaloperatør i Søværnskommandoen Birgitte Søby Vangholm og elektriker i Søværnets Operative Logistiske Støttecenter Korsør Bo Melchier Nilsson er 4. oktober 2019 tildelt Fortjenstmedaljen i Sølv.

Flotilleadmiral Per Hesselberg er 4. oktober 2019 tildelt Kommandør af Dannebrogordenen.

Kommandør, midlertidig flotilleadmiral Lars Jørgen Jensen og kommandørkaptajn Anders Bloch Sørensen er 4. oktober 2019 tildelt Ridder af 1. grad af Dannebrogordenen.

Orlogskaptajn Mette Stab-Nielsen er udnævnt til kommandørkaptajn i Søværnet den 26. oktober 2019 og er tiltrådt i en stilling som chef for et inspektionsskib, THETIS-klassen.

BØGER OG PUBLIKATIONER

Mellem kyst og krig – Søværnets civile og nationale opgaver

Rasmus Dahlberg, historiker, ph.d. og specialist i katastrofer og beredskab, sendte den 14. november 2019 via Gads Forlag bogen "Mellem kyst og krig – Søværnets civile og nationale opgaver" på gaden. Ifølge forfatteren, der til dagligt arbejder som adjunkt på Forsvarsakademiet, Institut for Militærhistorie, kulturforståelse og krigsteori, skal bogen fortælle historien om den danske kystvagts indsats mod ulykker, forurening og forbrydelser i dansk farvand.

En kystvagt har til opgave at afpatruljere en stats territorialfarvand, herunder at udføre bl.a. farvandsovervågning, eftersøgning og redning, havmiljøbeskyttelse, fiskeriinspektion og søværts politi- og toldkontrol. I Danmark varetages disse opgaver i dag helt overvejende af Søværnet, men sådan har det ikke altid været.

Mellem kyst og krig fortæller historien om Søværnets rolle som dansk kystvagt og de forskellige andre organisationer, som gennem tiden har været engageret i arbejdet med at overvåge farvandet og forhindre ulykker og kriminalitet til søs. Bogen beskriver også en række forslag til etablering af en dansk kystvagt, som ikke blev realiseret, og den vender blikket mod fremtiden, hvor Søværnet skal fungere i rollen som både krigsflåde og kystvagt.

MELLEM KYST OG KRIG - SØVÆRNETS CIVILE OG NATIONALE OPGAVER

Forfatter: Rasmus Dahlberg. Udgiver: Gads Forlag
Produceret som Hardcover m. halvbind
300 sider. Rigt illustreret. Pris: 349,95 kr.
ISBN: 9788712058571

TORSDAG DEN 30. JANUAR 2020:

Foredrag i Marinestuen kl. 1900. "Pilotuddannelse i flyvevåbenet og andre røverhistorier" ved Michael Huusom. Arrangør: Svendborg Marineforening.

TORSDAG DEN 27. FEBRUAR 2020:

Foredrag i Marinestuen kl. 1900. "Sejlads i arktiske farvande" ved banjemester Erik Schmidt inspektionsfartøjet LAUGE KOCH. Arrangør: Svendborg Marineforening.

TORSDAG DEN 26. MARTS 2020:

Foredrag i Marinestuen kl. 1900. "Fra chef i Søværnet til Landsformand" ved kommandørkaptajn Steen Eiler Engstrøm. Arrangør: Svendborg Marineforening.

TORSDAG DEN 30. APRIL 2020:

Virksomhedsbesøg og rundvisning kl. 1800 på Svendborg Kraftvarme A/S ved driftsmaskinmester Erik Olsen. Arrangør: Svendborg Marineforening.

TJEK ARRANGEMENTERNE I DE LOKALE MEDIER SAMT HJEMMESIDER**FOTOKLUMME**

▲ H.M. Dronningen foretog den 20. september afsløringen af Bjørn Nørgaards smukke mindesmærke for de danske soldater, der mistede livet i dansk og allieret tjeneste i perioden 1940-45. Der lagdes krans af H.M. Dronningen, forsvarschefen, de 3 værnschefer, chefen for Hjemmeværnet og formanden for Frihedskampens Mindefond, oberstløjtnant, kammerherre Christian Eugen-Olsen. Fra Danske Soldater- & Marineforeningers Fællesråd deltog Danmarks Marineforenings landsformand, kommandørkaptajn Steen Eiler Engstrøm. Blandt gæsterne var Danmarks Marineforenings tidligere landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen. I foreningernes flag- og faneborg indgik i alt 20 flag og faner under kommando af Danmarks Marineforenings landsnæstformand Søren Konradsen. (Kilde og foto: Søren Konradsen)

TEL. & FAX 33 12 82 53
POSTGIRO NR.: 102-3071
D. B. 3001.3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. Ap.S.

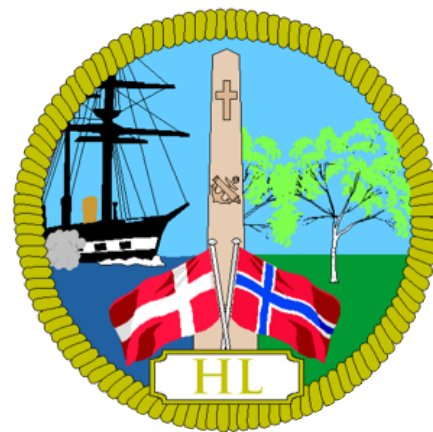
LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE
ORDENSBÅND
MINIATUREORDENER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

DK - 2000 Frederiksberg
Dronning Olgas Vej 9, st.
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAAAND.DK

... Danmarks Marineforenings medlemstal er pr. 2. november 2019 8.472 personer ...
 ... 13 af Helgolands Laugets i alt 31 medlemmer fra Danmark og Norge mødtes den 14. september 2019 til høstmøde på Nilles Kro ved Sabro i Østjylland. Laugets primære formål er at være om minderne fra slaget ved Helgoland den 9. maj 1864, herunder at ære de faldne ved gravmonumentet i Kristiansand og ved fregatten JYLLAND i Ebeltoft. – Vi havde et godt møde, hvor vi fik debatteret og besluttet nogle praktiske ting, siger laugets oldemand fra Danmark, Per Dichmand Hansen. Såvel oldemandens som den stedfortrædende norske viceoldemand Per Kristian Olsens beretninger blev godkendt med applaus. Ved den efterfølgende middag forærede Per Dichmann Hansen lauget et norsk flag, så der nu kan sættes såvel Dannebrog som det norske flag ved laugets sammenkomster. Yderligere informationer om Helgolands Lauget på sitet www.helgolands-lauget.one...

... Som tidligere omtalt her i magasinet samledes årgang 1968/1969 VP-gaster fra inspektionsskibet F 351 FYLLA den 4. til 6. oktober 2019 i Marstal for at fejre 50 års-hjemsendelsesfest. Ifølge Jørgen Brøgger alias Den Lille Tømrer blev det en gedigen event, hvor Preben Skov alias Den Lange Tømrer havde arrangeret en række tiltag, der blandt andet omfattede underholdning ved Marstal Småborgerlige Sangforening, rundvisning på museumscoasteren m/s "Samka", besøg på Marstal Søfartsmuseum samt Marstal Marineforening og meget mere. Gruppen har holdt forbindelsen ved lige siden 1969 og mødes hvert 5. år til disse jubilæumsevents...

... Bent Schleicher fra Thyborøn Marineforening har tilsendt redaktionen vedstående foto af redningsskibet "Vestkysten", der i februar 2019 som kirkeskibsmodel blev foræret til og opsat i en montre i Thyborøn Kirke. Han oplyser også, at modelbygger Bjarne Christoffersen fra Aalborg (tv. på billedet) er bygmester. Til den ende har Bjarne Christoffersen fået uvurderlig hjælp af Christian Winkel Olesen (th. på billedet), der har været mønstret "Vestkysten" i 27 år. "Vestkysten" er et stykke lokalhistorie i Thyborøn. Som nybygning kom skibet til byen i 1945, hvor det gjorde tjeneste frem til 1987 ...

... Lejf Petersen, afdelingsformand i Morsø Marineforening, har sendt dette foto til redaktionen. Den 15. september i år er han på vej østud gennem Limfjorden som skipper på turbåden "Bertha K". Han kunne ikke lade være med at beundre det gode sømandskab fra besætningen på institutionsskibet skonerten "Fylla" af Svendborg da den i vestlig kuling og stærk medstrøm næsten sidelæns passerede broklapperne på Aggersundbroen øst for Løgstør...

Søværnet stjal billedet under Forsvarets udstilling i København

FORSVARSKOMMANDOENS HIDTIL STØRSTE UDSILLING AF FORSVARETS KAPACITETER BLEV EN PUBLIKUMSTRÆFFER.

Ustadigt vejr lagde ikke en dæmper på sjælændernes og turisternes interesse for at se, hvad det danske forsvar anno 2019 har at byde på. Med uddannelses- og hvervesegmentet som omdrejningspunkt gav de tre værn samt Beredskabsstyrelsen og maritime uddannelsesinstitutioner garanteret med Danmarks Marineforenings udstillings- og informationsindsats et retvisende billede af de mange karrieremuligheder, der er inden for Det Blå Danmark og beredskabet.

Den største publikumsmagnet var åbent skibeventet på fregatten NIELS JUEL. Ud af godt 23.000 besøgende på Ofelia Plads valgte de 15.000 at besøge skibet, hvor de to besætninger fra NIELS JUEL og IVER HUITFELDT på bedste vis hjalp hinanden med at servicere de mange gæster.

– Det var fantastisk at se, hvor engagerede besætningerne på alle vores skibe tog del i arrangementet, siger kommandør Gustav Lang, der var projektchef for Forsvaret i forhold til Maritime/Air Systems & Technologies Conference (MAST). Han glæder sig samtidig over den overvældende positive tilbagemelding, der efterfølgende har været fra samtlige udstillere.

▲ Søværnets Tamburkorps underholder på Ofelia Plads. I baggrunden fregatten NIELS JUEL med søsterskibet IVER HUITFELDT på styrbord side.

▲ Støtteskibet ABSALON ved Amaliekaajen. Yderst den 139 meter lange franske Marine Nationale-destroyer, FS LA MOTTE PICQUET. (Foto: Søren Konradsen)

FOTOKLUMME

▲ Flådestation Frederikshavn markerede som vanligt Den Nationale Flagdag den 5. september. Ud over parade af Flådestationens personel stillede Frederikshavn Marineforening sammen med byens øvrige soldaterforeninger med flag og faner. Dagens tale blev holdt af garnisonskommandant, kommandør Tommy Jeziorski. (Foto: Claus Just Gustafsen)

Åbent hus på populær flådestation

FLÅDESTATION FREDERIKSHAVN ER MANGE NORDJYDERS ØJESTEN. DET KOM TIL UDTRYK MED EN STOR PUBLIKUMSRYKNING VED ÅBENT HUS-EVENTET DEN 7. SEPTEMBER.

I omegnen af 5.000 gæster trodsede det regnfulde og til tider blæsende efterårsvejr for at bruge en lørdag på at besøge Flådestation Frederikshavn. Og de blev ikke skuffet.

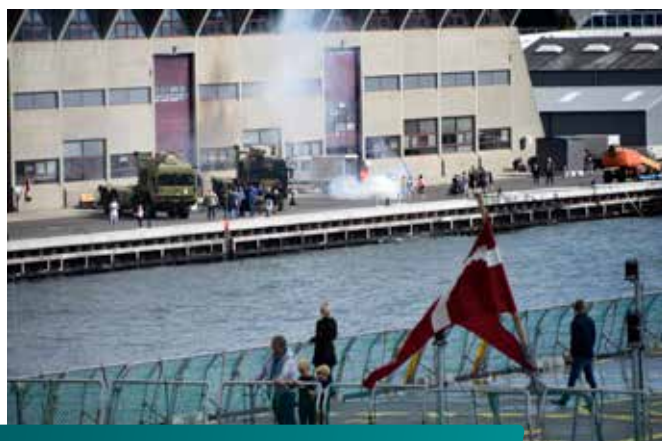
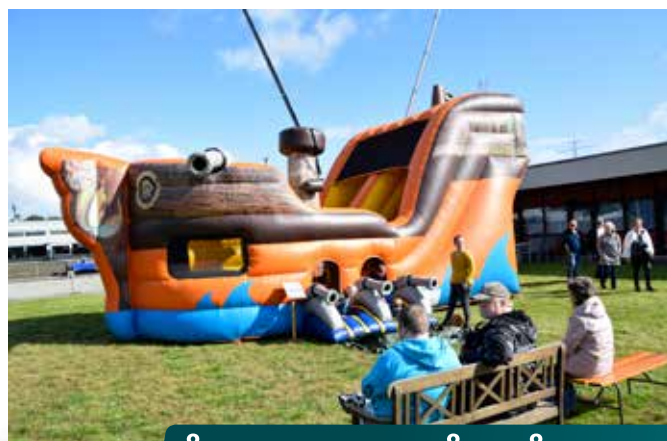
Omkring 350 personer fra Forsvaret, Hjemmeværnet, civile maritime virksomheder og frivillige forsvarspositive interesseorganisationer havde hen over dagen tilrettelagt et omfattende og spændende program, så der var noget for alle, uanset køn og alder.

FOKUS PÅ UDDANNELSE OG RETVISENDE INFORMATION

Ledelsen på flådestationen har i efterhånden flere år søgt samarbejde med de skoler rundt om i landet, der uddanner stationens personel samt maritime virksomheder fra lokalområdet. Ifølge kontakt- og velfærdsbefalingsmand, chefsergent Claus Just Gustafsen, betyder de tætte og gode relationer til den civile del af det maritime segment, at mange undervisningssteder og virksomheder deltager med informative udstillinger. Således også i år, hvor udstillerne kom fra institutioner og virksomheder fra hele landet.

UNDERHOLDNING OG FORPLEJNING PÅ PLADS

Mens ISS og KFUM havde styr på forplejningsdelen, fik Søværnets Tamburkorps i år hjælp til den musikalske del af underholdningen af Marinehjemmeværnets Musik- og Tamburkorps fra Randers samt Hjemmeværnets Musikkorps Nordjylland fra Hjørring. Såvel de to hjemmeværnsmusikkorps med frivillig besætning som de topprofessionelle militærmusikere fra Søværnets Tamburkorps fik stor opmærksomhed og applaus fra de mange besøgende

ÅBENT HUS PÅ FLÅDESTATION FREDERIKSHAVN 2019

Multicats sejler under dansk flag

Tekst og foto: Danske Rederier.

REDERIET DBB (DANSK BJERGNING OG BUGSERING) HAR MODTAGET SINE TO NYBYGGEDE MULTICAT-FARTØJER, OG DANSKE REDERIER VAR MED OM BORD, DA DE BLEV SENDT PÅ DEN PÅ FØRSTE OPGAVER. DE TO SKIBE "DBB IDEFIX" OG "DBB ASTERIX" ER DE FØRSTE AF SIN SLAGS, SOM ER GODKENDT AF SØFARTSSTYRELSEN TIL AT SEJLE UNDER DANSK FLAG.

▲ "DBB Idefix" slæber prammen "Camilla Saj" på styrbord side.

Det nye skib glider langsomt gennem vandet ved kajen på Lindø. Efteråret rusker, og regnen falder stille på dækket, men det rører ikke besætningen, som arbejder upåvirket videre. På siden af skibet, oven på den hvide maling, ses et billede af den lille hund fra tegneserien Asterix, som har lagt navn til multicatten "DBB Idefix". Bagerst på skibet blafrer Dannebrog. Det er aldrig set før, for DBB's to nye multifunktionelle skibe - multicats - er de første af slagsen, som sejler under dansk flag.

Godkendelsen fra Søfartsstyrelsen betyder, at skibet er blevet indrettet til, at besætningen som noget nyt må bo og overnatte om bord, og det nyder de allerede godt af. I messen møder vi skipperen Bent Nymann og maskinmesteren Martin. Klokken er tyve minutter i tolv, og der er en sødlig duft af fiskefileter i rummet, hvor de to mænd gør klar til frokosten. – Det er rigtig dejligt at bo på sin arbejdsplads. Jeg vil hellere bo her, hvor vi kan lave mad

og hygge os, end at have hver sit hotelværelse, siger skipper hos DBB, Bent Nymann, og forsætter med et smil. – Jeg bliver rundere og rundere, for han er god til at lave mad.

STOR EFTERSPØRGSEL

"DBB Idefix" er på sin første opgave. Skibet ligger tæt op ad den pram, som skibet i øjeblikket slæber langs kajen. Opgaven er at transportere mudder, sand og grus væk fra byggepladsen, hvor man er i gang med en større udbygning af havnen. Skibet har været længere tid undervejs, så det glæder ejeren Ove Eriksen endelig at se multicatten i aktion.

– Der er en stigende efterspørgsel på multicat-fartøjer i forbindelse med infrastrukturprojekter både i udlandet og herhjemme, så vi er rigtig glade for, at vores nye skibe endelig er kommet i gang og ikke mindst at de sejler under dansk flag, da det gør hverdagen betydeligt nemmere for besætningen, siger CEO og

ejer af Dansk Bjergning og Bugsering A/S, Ove Eriksen.

"DBB Idefix" er typen Euro Carrier 2495, hvilket betyder, at den er 24 meter lang og 9,5 meter bred. Multicat-fartøjerne kan anvendes som slæbebåde til at slæbe for eksempel skibsskrog. De kan også anvendes til at fragte små mængder containere og byggematerialer ud til et brobyggeri. På dækket ligger også en stor grab til en gravemaskine. Den ligger ved siden af en stor kran, som de kan bruge til at udføre løfteopgaver for eksempel i forbindelse med bygning af en havn.

– Der sker rigtig meget i skibsfarten i øjeblikket, og efterspørgslen er stor på nye specialfartøjer, der kan løse fremtidens opgaver til søs. Derfor er vi meget glade for, at Søfartsstyrelsen har godkendt de to nye skibe til at sejle under dansk flag, siger adm. direktør for Danske Rederier, Anne H. Steffensen.

Brexit får konsekvenser for dansk fiskeri

Af Claus Kirkegaard, Fiskeritidende.

Der er ingen tvivl om, at Brexit har fyldt meget i fiskeriet, siden briterne stemte om at forlade EU i 2016. Og nu, hvor vi nærmer os deadline, som nu er udskudt fra den 31. oktober i år til den 31. januar 2020, fylder det naturligvis endnu mere i øjeblikket. Hvor står dansk fiskeri

efter Brexit? Bliver det hård eller blød Brexit? Vil briterne bede om udsættelse igen? Går Boris Johnson mod det britiske parlament og undlader at bede om udsættelse, hvis der ikke foreligger en godkendt aftale inden deadline? Spørgsmålene hober sig op, for der er reelt ingen, der aner, hvad der kommer til at ske de næste tre uger.

Men vi må heller ikke glemme, at briterne har stemt for at forlade EU, og derfor er vi nødt til at tænke på, hvad der skal ske på fiskeriområdet fremadrettet, når det sker. Det var noget af det, der kom frem på Brexit-seminaret, der blev afholdt på DanFish-messen i oktober. Her havde fiskerierorganisationerne, Danmarks Fiskeriforening PO og Danmarks Pelagiske PO ►

allieret sig med Søren Gade, nyvalgt medlem af Europa-Parlamentet og næstformand i Parlamentets fiskeriudvalg, samt Claus Grube, tidligere dansk ambassadør i London.

STOR FISKEINDUSTRI I EU

Ganske tidligt efter briternes afstemning om at forlade EU har fiskerierorganisationerne været ganske aktive i forsøget på at få fiskeriet så højt på dagsordenen som muligt. Og det har virket. – Man var i starten bange for, at fiskeriet ville blive ofret i forhandlingerne, men her har det været vigtigt, at man i Europa har stået sammen i forhold til fiskeriet, og nu kan vi jo se, at fiskeriet ikke bliver glemt. Den seneste aftale, som det britiske parlament nedstemte, viser, at man har taget hensyn til fiskeriet, fortalte Søren Gade blandt andet på dagens Brexit-seminar.

TRÆNGT PREMIERMINISTER

Claus Grube har om nogen fingeren på pulsen, hvad angår britisk politik, og i sit indlæg kom han ind på, at den britiske premierminister Boris Johnson er en mand, der er hårdt presset. – Boris er trængt op i et hjørne. Han har ulovligt sendt det britiske parlament hjem. Han har sagt, at han hellere vil dø i en grøft, end at bede om endnu en udsættelse. Det er han dog forpligtet til nu ved lov, hvis der ikke senest den 19. oktober foreligger en godkendt aftale, lød det blandt andet fra Claus Grube, som også gjorde forsamlingen opmærksom på, at der er langt flere forhandlinger i fremtiden. – Det, de forhandler om nu, er jo den lette del.

Det er hvem, der skal have huset, hunden og bilen. Når skilsmissemødet først er blevet godkendt af begge parter, så begynder de egentlige forhandlinger først - blandt andet på fiskeriområdet - når Brexit har fundet sted.

FÆLLES FRONT

Brexit vil få betydning for hele fiskerisektoren i Danmark. Det har ingen været i tvivl om. Det er også årsagen til, at de to store fiskerierorganisationer i Danmark, Danmarks Fiskeriforening PO og Danmarks Pelagiske PO har arbejdet tæt sammen i forhold til Brexit.

– Vi i fiskeriet har et tæt samarbejde. Danmarks Fiskeriforening PO og Danmarks Pelagiske PO har dannet en sammentømret front på det her område. Det kommer til at betyde noget for hele sektoren, lød det fra Esben Sverdrup-Jensen, direktør for Danmarks Pelagiske PO.

Det er ikke kun herhjemme, at fiskerisamarbejdet har fungeret. Også over landegrænserne har man formået at arbejde sammen.

– De andre fiskeriafhængige lande i EU har jo været i samme situation som os, så her har vi en aftale med 8 andre lande om, at vi skal gøre vores bedste for at få placeret fiskeriet så højt på dagsordenen som muligt. Og det er lykkedes. At fiskeriet bliver koblet sammen med den handelsaftale, der kommer efter Brexit, er en realitet, fortalte Esben Sverdrup-Jensen.

FREMADRETET SAMARBEJDE

Kenn Skau Fischer, underdirektør for Danmarks Fiskeriforening PO, mener, at det giver

▲ Søren Gade, nyvalgt medlem af Europa-Parlamentet og næstformand i Parlamentets fiskeriudvalg, taler under Brexit-seminaret på DanFish-messen. (Foto: Fiskeritidende)

mening at kigge fremad og ikke lade sig forblænde af, at der muligvis kommer en udsættelse af Brexit.

– Bliver det et hårdt eller et blødt Brexit? Det ved vi ikke. Men selv med et blødt Brexit, så er der en overgangsperiode til udgangen af 2020. Her er spørgsmålet, hvad briterne kommer frem til i den periode. Det kan godt blive spildtid i forhold til, at vi skal forhandle os frem til, hvad der skal ske i fremtiden for EU og Storbritannien, sagde Kenn Skau Fischer.

FOTOKLUMME

◀ Ingen start på Danmarks Marineforenings efterårslandsbestyrelsesmøde den 2. november, der blev afholdt i Søofficers-Foreningens lokaler på Kommandantgården i Kastellet i København, deltog deltagerne i en kort seance med kranselægning ved Monumentet over Danmarks Internationale Indsats efter 1948. Her ses f.v. flagbærer, distriktsformand for distrikt 1, Gert Allan Larsen, landsformand Steen Eiler Engstrøm og landsnæstformand Søren Konradsen. (Foto: Leif Mortensen)

▲ Distriktsformand Erik Jørgen Bodal oplyser, at 39 medlemmer var samlet til distriktsmøde den 22. september. Da Langelands Marineforenings marinestue kun kan rumme 20 gæster, var mødet forlagt til Rudkøbing Sejlklubs lokaler. – Mødet blev afviklet i god ro og orden. Ud over de faste punkter på dagsordenen blev der lagt op til at afholde et til to ekstra møder, hvor specielle emner kunne drøftes, såsom hvervning af nye medlemmer, medlemskartotek, hjemmesideudvikling og økonomi med landskasseren, siger Erik Bodal og fortsætter: – Nyborg Marineforening fremlagde forslag til vedtægtsændring, som først skulle behandles i Landsbestyrelsen. Danmarks Marineforenings nye landsformand Steen Eiler Engstrøm var inviteret med, og han orienterede om sin fortid samt om sine tanker om fremtiden.

▲ 6 af distrikt 10 Midtjyllands lokalafdelinger var repræsenteret til oktober måneds distriktsmøde, der blev holdt med Grenaa Marineforening som vært. Ifølge distriktsformand Lars Gjettermann var det et godt møde, hvor de 24 deltagere blev orienteret om og efterfølgende drøftede forskellige tiltag og forhold omkring lokalafdelingerne, distriktet og landsorganisationen. Der blev også tid til at besøge Grenaa Havns tidligere redningsstation, der nu er lejet af Grenaa Marineforening.

HVORFOR HAR DANMARK **IKKE** EN KYSTVAGT?

▲ Arctic Guardian 2017 var den første fælles arktiske kystvagtøvelse under Arctic Coast Guard Forum. Inspektionsskibet VÆDDEREN fra Søværnet deltog sammen med enheder fra bl.a. Canada, Norge og Island.

Spørgsmålet om, hvorfor det i Danmark er Søværnet og ikke en militær eller civil kystvagt, som løser størstedelen af de nationale maritime opgaver, giver ofte anledning til diskussion. I visse kredse kan det ligefrem være tabubelagt overhovedet at tænke kystvagt tanker herhjemme. På baggrund af et toårigt forskningsprojekt ved Forvarsakademiet gennemgår Rasmus Dahlberg adjunkt på Forvarsakademiet Institut for Militærhistorie, - kulturforståelse og Krigsteori, i dette tema en række tiltag til en dansk kystvagt.

▲ Suverænitetshævdelse har altid været blandt Søværnets opgaver i Nordatlanten, men meget tyder på, at dette område i fremtiden vil blive prioriteret langt højere. I 2019 patruljerede fregatten PETER WILLEMOES således for første gang i grønlandsk søterritorium. (Foto: Forsvarsgalleriet.)

Som andre stater med grænse mod havet har Danmark behov for at tage vare på havet omkring landet og ikke mindst vores kystnære farvande. Adgangen til naturressourcer såsom fisk i havet og olie og gas i undergrunden skal inspiceres og kontrolleres, og med en vigtig geostrategisk placering ved indsejlingen til Østersøen er det også nødvendigt at vide, hvad der foregår i de danske farvande. Hertil kommer opgaven med at eftersøge og redde nødstedte, ligesom det danske søterritorium skal beskyttes mod forurening og andre miljøhændelser. Kriminalitet findes også til søs, og derfor skal politimyndigheden kunne håndhæves på havet såvel som på land, og toldvæsenet må kunne kontrollere, at der ikke indføres varer ulovligt ad søvejen. Disse – og andre – funktioner falder ind under den samlebetegnelse, man kalder ”civile” eller ”nationale” opgaver, og som i mange lande udføres af kystvagtmyndigheder. Men ikke i Danmark.

Ud over farvandet omkring staten Danmark må hele Rigsfællesskabets vidtstrakte områder nødvendigvis også tages i betragtning. Gennem historien har det været Søværnets opgave at beskytte Færøernes og Grønlands kyststrækninger mod fjender og naturlige trusler, og selv om en række funktioner i nyere tid er hjemtaget af henholdsvis Landsstyret på Færøerne og Grønlands

Selvstyre, har den danske stat stadig mange og vigtige opgaver inden for farvandsovervågning, suverænitetshævdelse, eftersøgning og redning samt miljøbeskyttelse i Nordatlanten.

HVAD ER EN KYSTVAGT?

Løsningen af kystvagt opgaver kan ske både i civilt og militært regi, og der er intet mønster i måden, de nordiske lande har valgt at organisere løsning af kystvagt opgaverne på. Sverige har en civil styrelse under Justitsministeriet, som står for bl.a. miljøbeskyttelse og håndhævelse af politimyndighed til søs, mens man i Danmark efter Den Kolde Krigs afslutning valgte at lægge stadig flere civile og nationale opgaver over til Søværnet, mens nordmændene siden 1970'erne har haft en militær kystvagt organiseret som en selvstændig enhed inden for marinen. Forskellene har deres begrundelse i en lang historisk udvikling, som begyndte med den danske kongemagts ønske om kontrol med ”Kongens Strømme”. Allerede i anden halvdel af 1500-tallet gav kong Frederik 2. en sølov og organiserede den dansk-norske farvandsafmærkning (som den første statsmagt i verden), fra 1580'erne udgik der fiskeriinspektioner for at forhindre fremmedfiskeri langs Norges langstrakte kyst, og et århundrede senere ordnedes lodsvæsenet med udgangspunkt i Dragør. ▶

Kystvagt er som begreb ikke præcist defineret. Udtrykket dækker over en række opgaver, som en stat med kystgrænse kan eller skal udføre af praktiske, sikkerhedsmæssige, økonomiske eller juridiske årsager. Fire af disse opgaver kan siges at være særligt centrale: farvandsovervågning og suverænitetshævdelse i eget søterritorium, fiskerikontrol og -inspektion, eftersøgning og redning samt havmiljøbeskyttelse. Dertil kommer øvrig udøvelse af politimyndighed til søs, toldopgaver, søopmåling og søkorttegning, fyr- og vagervæsen, lods-væsen, isbrydning og forskellige aspekter af vejrtjeneste og kystradiotjeneste, som i nogle lande organisatorisk hører under kystvagtorganisationer, mens de andre steder løses af selvstændige statslige eller private institutioner og organisationer. Kystvagt kan forstås både i et funktionelt og et institutionelt perspektiv, og sondringen mellem disse to forståelser er væsentlig, da de har eksisteret side om side op gennem historien. Den funktionelle forståelse af kystvagtbegrebet retter sig mod selve udførelsen af ovenstående og tilstødende opgaver, mens den institutionelle forståelse omhandler den formelle organisering af opgaveløsningen, altså i hvilke politiske, lovgivningsmæssige og operative rammer, den sker. Sondringen mellem den funktionelle og den institutionelle forståelse af kystvagtbegrebet er ikke modsætningsfuld, men nærmere gensidigt nødvendig og nyttig i forståelsen af både den historiske udvikling, samtidens praksis og forventninger til den fremtidige opgaveløsning.

FORSLAG TIL EN DANSK KYSTVAGT

Der har været tiltag til etablering af en egentlig dansk kystvagt. Krydstoldvæsenet, som eksisterede i perioden 1824 til 1904, var en tidlig pendant herhjemme til forløberen for U.S. Coast Guard. I et af Handelsministeriet i 1952 nedsat udvalg om skibsfarten og luftfartens rednings-tjenester opstod ideen om et "Farvandstilsyn", hvor man kunne opnå rationaliseringsgevinster ved en samordning af de statslige farvandsopgaver. Fordelen ved en sådan indretning var, at Søværnet ikke ville blive tvunget til at vænne kvalificeret militært personel til at udføre civil patruljetjeneste, ligesom de civile tilsyn ikke risikerede at lide under sikkerhedspolitisk beslag på Søværnets militære opgaveløsning. I 1954 kom der imidlertid endnu mere kød på forslaget. Kommandørkaptajn Jens Julius Westrup udarbejdede et notat om nybygning-

er til søredningstjenesten, som indeholdt lidt mere, end hvad overskriften antyder, for han så et behov for enheder med større topfart end datidens små orlogskuttere. Han erkendte dog blankt det håbløse i forestillingen om nybygning af f.eks. 15 enheder til Søværnet á op mod 1 million kroner i datidens priser og antagelse af ca. 100 mand til at bemane dem.

I stedet vendte han i notatet blikket mod de andre institutioner, som allerede var beskæftiget med forskellige former for tilsyn og opgaver på søen, nemlig toldvæsenets patruljebåde, fiskerikontrollen, søpolitiet, Søværnets patruljekuttere og fyrvæsenets skibe. I stedet for, at disse institutioner hver for sig inspicerede forskellige aspekter af søterritoriet, "synes det at være mere rationelt, at der udrustedes nærlig det samme antal både; men at man satte en tolder, en fiskeribetjent, en politimand, og en fyrinspektionsmand ombord i hver af fartøjerne, og så lader hvert af disse fartøjer udføre alle de nævnte opgaver, samt redningsopgaver [understregning i originalen]." Herefter så Westrup på USA og nævnte en konkret inspirationskilde i form af U.S. Coast Guard.

EFTER AMERIKANSK FORBILLEDE

Westrups notat overlod ikke meget til fantasien: "De nævnte tjenester skulle altså slås sammen til én institution, som skulle betjene alle ministerier på samme måde, som en landbetjent påser overholdelsen af alle eksisterende love og bekendtgørelser, også fra andre end justitsministeriet." Og denne institution, hvis personel skulle have status som "civil politimæssig" nærmere end sømilitær, kunne man så meget passende kalde "farvandstilsynet" eller – hvilket Westrup tydeligvis foretrak – "Kystvagten" som en direkte oversættelse af "Coast Guard". Notatet indeholdt også en beskrivelse af den ønskede landorganisation, som skulle kunne modtage meldinger om søulykker, dirigere redningsfartøjerne til stedet, koordinere eftersøgninger og de forskellige enheders operationer indbyrdes og med andre skibe, forsyne redningsfartøjerne med oplysninger om vind, strøm m.v. samt stå for rekvirering af ambulancer, lægehjælp osv. Westrup konkluderede, at denne landorganisation allerede eksisterede i form af Søværnskommandoen og de underliggende marinedistrikter, men at der manglede godt og moderne materiel.

▲ Kommandørkaptajn Jens Julius Westrup (1906-1976) fra Handelsministeriets udvalg havde allerede en flot karriere som søofficer bag sig, da han i begyndelsen 1954 udarbejdede et notat, hvori han anbefalede etableringen af en dansk kystvagt. (Foto: Forsvarsgalleriet.)

Søfartens Redningscentral blev formelt oprettet i 1958 i regi af Søværnskommandoen (fra 1961 Søværnets Operative Kommando), men Westrup fik ikke sin kystvagt, og de "gode og moderne" redningsfartøjer, han også efterlyste i sit notat, blev aldrig bygget. Først i slutningen af 1960'erne anskaffede Søværnet en ny generation af orlogskuttere af Barsø-klassen, som dog ikke opfyldte kommandørkaptajnens ønske om en topfart på 20 knob – den lå nærmere omkring de 11. Kun de ni bevogtningsfartøjer af Daphne-klassen (i flådens tal fra cirka 1960 til 1990) levede med deres topfart på 22 knob op til Westrups ønsker, men ud over redningsopgaven skulle disse enheder også fungere som ryggrad i Danmarks maritime forsvar mod Warszawapagten under størstedelen af Den Kolde Krig.

FRA TOPPEN ELLER BUNDEN

Hverken Westrups forslag til eller andre tiltag til etablering af en dansk kystvagt, ud over etableringen af Farvandsdirektoratet i 1973 (fra 1988 Farvandsvæsenet), er blevet udmøntet i konkrete institutionelle forandringer af markant og/eller varig karakter. En række af disse er kendetegnet ved, at der har været tale om top-down processer, altså forsøg på organisatorisk forandring ovenfra i det hierarkiske politiske system eller i embedsværket. Sideløbende kan der identificeres en række eksempler på mere spontane samarbejdsrelationer af kystvagtsmæssig karakter, som er opstået gennem bottom-up processer, hvor myndigheder og – ikke sjældent – enkeltpersoner på operativt niveau har fundet sammen på tværs af traditioner, ressortområder og faggrænser. Kendetegnen-

de for disse samarbejder er, at de er opstået på baggrund af konkrete behov afstedkommet af ændringer i de ydre omstændigheder, f.eks. kriminalitetsmønstre, og at de ofte er blevet mødt med enten manglende interesser eller direkte modstand fra de højere ledelseslag.

Helt overordnet har der i Søværnets ledelse været en udtalt modstand mod ideen om udsondring af en særskilt kystvagtorganisation. For eksempel foreslog ledelsesgruppen i Søværnets Operative Kommando omkring 1990, at de nye inspektionsskibe af Thetis-klassen til Nordatlanten skulle bemales med kystvagtstriber, hvilket den daværende chef for SOK, kontreadmiral Knud Borck, ikke blot afviste, men slet ikke engang ville tale om. "Det var et tabuemne," husker pensioneret kommandør Axel Fiedler, som dengang var en del af SOK's ledelse. Samtidig har der kunnet spores modstand fra visse medarbejdergrupper og personaleorganisationer i de forskellige myndigheder, når talen er faldet på sammenlægninger og samordning af farvandsopgaver. Denne modstand har haft karakter af dels traditionsbestemt faglig identitet og stolthed, dels naturlig forbundspolitisk agtpågivenhed over for spareøvelser forklædt som effektiviseringer. Da Farvandsdirektoratet i 1973 blev etableret på arven fra fire institutioner med tilsammen over 1.000 år på bagen, var det eksempelvis nødvendigt at tage højde for, at der i Søkort-Arkivet arbejdede søofficerer, som oppebar ret til bolig i Nyboder, hvilket de som udgangspunkt ikke ville kunne nyde godt af i den nye organisation. Af hensyn til traditionen anbefalede udvalget vedrørende sammenlægningen en videreførelse af denne særlige ret for de pågældende søofficerer.

SYSTEMISK MODSTAND

På trods af den systemiske modstand har der været forsøg af kystvagtsmæssig art, som har fundet sted i form af midlertidigt forsøgsvis samarbejde mellem forskellige statslige institutioner og myndigheder. 1980'erne var således et spareår, hvor Farvandsvæsenet eksperimenterede med nye måder at løse farvandsopgaverne på: Et besætningshold fra det gamle inspektionsskib H.V. Ravn, som da var oplagt og afventede udskiftning på grund af alder, sejlede i sommeren 1986 sammen med kolleger fra Argus og Løvenørn med Miljøstyrelsens store miljøskib, Gunnar Seidenfaden, for

at afprøve skibstypens egnethed til eventuelt at indgå i en kombineret tjeneste. Besætningerne skulle sideløbende vurdere to supplyskibe af T-typen fra Mærsk med henblik på løsning af farvandsopgaver. Disse forsøg var frugten af overvejelser i Miljøstyrelsen, som gik ud på, at Farvandsvæsenet skulle overtage den daglige drift af miljøskibene, mens ledelsen af øvelser og skarpe indsatser stadig skulle varetages af Miljøstyrelsen.

I slutningen af 1980'erne luftede den nytiltrådte farvandsdirektør Torsten Kruuse (f. 1940) ideen om at opdele Farvandsvæsenet i mere selvstændige divisioner, herunder "Lodsning og redning", hvor der skulle ske en fælles udnyttelse af de sejlede enheder. Men der var ingen interesse fra redningsmændenes side for en sammenslutning af de to tjenester, som ved første øjekast kan ligne hinanden, men hvis opgaver i praksis er svært forenelige. "Lods båden i Gedser kan f.eks. godt ligge østen for Gedser, hvis der kommer et redningsudkald vest for Gedser, og så er der langt," forklarer Jens Slot, formand for Foreningen af Danske Redningsmænd og stationsleder i Thyborøn for Kystredningstjenesten, som siden 1. januar 2019 har været en del af Søværnets 3. Eskadre.

PULJEDE KOMPETENCERNE

Den danske stat har aldrig haft en institution med navnet "Kystvagt", men i praksis har der langt tilbage i historien eksisteret – og eksisterer – en de facto kystvagt i Danmark. Denne kystvagt fungerer på det operative plan gennem både formelle og uformelle samarbejdsrelationer mellem en række forskellige myndigheder, som løser opgaverne i gensidig forståelse og respekt for hinandens kompetencer og begrænsninger. Når stormen suser, olien truer kysterne eller grænseoverskridende kriminalitet rammer Danmark, er der tradition for et stærkt operativt samarbejde på tværs af sektormyndighedsansvar og ressortområder, hvilket heldigvis i langt de fleste tilfælde sikrer en udmærket koordination af ressourcerne med fornuftige resultater. Stillet over for konkrete udfordringer er der blevet etableret midlertidige kystvagtorganisationer såsom Projekt Bornholm, hvor forskellige myndigheder fra midten af 1990'erne gik sammen og puljede deres kompetencer og beføjelser for at dæmme op for menneskesmugling i Østersøen, men sådanne samarbejder er vanskelige

at gøre permanente på grund af modsatrettede institutionelle interesser. Senest har EU's Databeskyttelsesforordning fra maj 2018 føjet sig til barriererne, eftersom det nye GDPR-regelsæt i fremtiden kun vil gøre det sværere for f.eks. politi og toldvæsen at arbejde tæt sammen på havet.

Spørgsmålet om, hvorvidt Danmark bør have en kystvagt er uhyre vanskeligt at besvare. Der er tale om et komplekst sæt af opgaver og interesser, som kan defineres og udlægges på utallige måder, og derfor bliver det i sidste ende et spørgsmål om politiske prioriteter. Ligesom Farvandsvæsenet nedlagdes i oktober 2011 ved kongelig resolution, hvorefter opgaverne blev fordelt til andre ressortområder, vil Danmark på et tidspunkt i fremtiden kun få en kystvagt gennem en regeringsbeslutning. Det "territoriepisseri", som ofte ses mellem myndigheder, udgør så indbygget en systemisk modstand, at det er usandsynligt, at Forsvaret, Søfartsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Toldstyrelsen og Politiet nogensinde på eget initiativ vil sætte sig omkring et bord og sammen udarbejde et forslag til en ny offentlig institution – selv hvis alle i virkeligheden syntes, at det kunne være en god idé i forhold til løsningen af opgaverne.

NOTATER OG HEMMELIGE MØDER

Den politiske interesse i etablering af en moderne kystvagtorganisation var formentlig stærkest i begyndelsen af det 21. århundrede, hvor der fra venstre side af folketingsalen blev fostret forskellige forslag til etablering af en maritim styrelse med ansvar for kystvagt opgaver. I modsætning til i slutningen af 1980'erne, hvor teknokrater og effektiviseringsekspertter stod bag sådanne forslag, var det nu politikere med interesse for og indsigt i området såsom Ole Sohn (SF) og Niels Sindal (S), der lagde op til store strukturelle forandringer. Sohn fremsatte i 2005 et lovforslag om oprettelse af en Maritim Styrelse, og Sindal havde i årene forinden cirkuleret et notat cirkulerede på Christiansborg med oplæg til en lignende myndighed med ansvar for alle statens maritime opgaver. Selv om Sindal ikke opnåede støtte til notatets gennemførelse, bar hans bestræbelser på for eksempel at styrke den civile del af det maritime myndighedsområde (Søfartsstyrelsen) på bekostning af den, som hørte under Forsvarsministeriets ressortområde, frugt. Kronen ►

på værket var, ifølge Sindal selv, den uventede nedlæggelse og opsplitning af Farvandsvæsenet i forbindelse med den første regering Helle Thorning Schmidts dannelse i oktober 2011.

Under samme regering tog en række ansatte i Fiskerikontrollen initiativ til at mødes med repræsentanter for Søværnet og andre statslige maritime operatører, og i dette regi diskuteredes et konkret forslag til en dansk kystvagt. Ophavsmanden, den tidligere miljøskibschef Kasper Thomassen, oplyser i dag, at han i tiden derefter var i kontakt med en række SF-ministre, som – i øvrigt på linje med samtlige Folketingets forsvars- og miljøordførere – fandt det forkasteligt, at de danske miljøskibe allerede dengang var forældede, og at Forsvaret efter hans mening spiste politikerne af med en sang og en dans, hver gang kritikken blev rejst. Tilbage står indtrykket af, at SVSF-regeringen i årene 2012-2013 var klar til seriøst at overveje etableringen af en civil kystvagt eller en "Maritim Styrelse" i Danmark. Men så kom DONG-sagen på tværs, da SF trak sig ud af regeringssamarbejdet i forbindelse med salget af en del af statens aktier til den amerikanske investeringsbank Goldman Sachs i januar 2014. Havde der været en åbning for tilhængerne af et alternativ til den danske model, hvor Søværnet og Marinehjemmeværnet samt nogle få andre statslige aktører i fællesskab løste de civile og nationale maritime opgaver, var den dermed godt og grundigt lukket igen.

KYSTVAGT ELLER EJ

I Danmark sammenligner vi os ofte med Norge og Sverige – broderlandene, som vi engang var i union med, og som vi elsker at konkurrere venskabeligt med. Når der er møde eller fælles øvelse i Arctic Coast Guard Forum (ACGF), et samarbejdsforum for Canada, Danmark, Finland, Island, Norge, Rusland, Sverige og USA på operativt niveau stiftet i november 2015, er Danmark repræsenteret ved Arktisk Kommando i Nuuk. Nordmændene stiller med officerer og grå skibe fra Kystvakten, mens svenskerne sender civile medarbejdere fra Kustbevakningen og blå/hvide skibe, som i modsætning til de danske og norske enheder har skrånede kystvagtstriber på siden af skroget. Den svenske kystvagt er i de senere år blevet kritiseret for at udøve sin politimyndighed til søs så nidkært, at lystsejlere i Skærgården frygter lave promillegrænser og alkoholkontroller i tide og utide,

▲ Redningsvæsenet, som blev etableret på den jyske vestkyst i 1852, er i dag en del af Søværnets 3. Eskadre under navnet Kystredningstjenesten. (Foto: Laurits Sørensen/forfatterens samling.)

▲ Den svenske kystbevogtning er en civil myndighed under Justitsministeriet med ansvar for bl.a. havmiljøbeskyttelse, fiskerikontrol, retshåndhævelse til søs og søværts toldkontrol. (Foto: Kustbevakningen.)

mens der i Norge tales om et A- og B-hold af officerer i henholdsvis søværnet og kystvagten. Spørgsmålet om hvilken kystvagtmodel, der er bedst, er vanskeligt eller ligefrem umuligt at besvare entydigt. I sidste ende må konklusionen bero på en vurdering af, om opgaverne bliver løst tilfredsstillende – om farvandet overvåges, om ulovligt fiskeri forhindres, om søredningsberedskabet er tilstrækkeligt, og om havmiljøet beskyttes på betryggende vis.

Ideen om mere samtænkning og samhandling på det maritime område lever imidlertid endnu. Senest fremførte den daværende formand

for Folketingets Retsudvalg, Dansk Folkepartis Peter Skaarup (f. 1964), på Folkemødet på Bornholm i juni 2019 et ønske om, at den danske stats skibe skulle samles i én organisation for at sikre både økonomien og effektiviteten i driften. Med afsæt i historien om løsningen af kystvagttopgaver i Danmark i historisk perspektiv er der grund til at forvente en vis systemisk modstand mod dette forslag. Og mens der diskuteres for og imod forskellige institutionelle modeller, løser Søværnet i samarbejde med en række andre aktører fortsat de opgaver på havet, som kræver handling – kystvagt eller ej.

329 år og stadig en folkehelt

ARRANGEMENTER I FREDERIKSHAVN OG KØBENHAVN BEKRÆFTER, AT VICEADMIRAL TORDENSKIOLD, HER 299 ÅR EFTER SIN DØD I BYDELEN GLEIDINGEN I LAATZEN, TYSKLAND, STADIG ER EN FOLKEHELT, DER HVERT ÅR BLIVER FEJRET PÅ SIN FØDELS DAG DEN 28. OKTOBER.

I Frederikshavn er det officersklubben på Flådestation Frederikshavn. I København er det Selskabet Danske Tordenskiold-Venner. Fællesnævneren er at fejre søhelten Tordenskiolds fødselsdag.

I Frederikshavn startede arrangementet som vanligt midt på eftermiddagen ved Tordenskiold-statuen på Fisketorvet. Her talte borgmester for Frederikshavn Kommune, Birgit Hansen, og garnisonskommandant, kommandørkaptajn John M. Nielsen. Talerne afrundedes med kranselægning og salutskud af Tordenskiold Garden. Ved den efterfølgende fest i officersklubben på Flådestation Frederikshavn udnævntes 3 nye Venner af Tordenskiold. Det blev i år direktør Christina Ørskov, kommandørkaptajn Jan Quist Jacobsen og værkmester Henrik Hugger. For en unik tilgang til jobbet i Det Blå Danmark var der stormglas til elev på skoleskibet "Danmark" Laura Kristine Hansen, kadetsergent Oliver Claude Lihn Mikkelsen, premierløjtnant Martin Christian Rasmussen og kaptajnløjtnant Peter Rosenkrands Jørgensen.

ENGLESANG OG HORN MUSIK

I København blev Tordenskiold fejret med englesang og hornmusik i "TIL SØS"-koncerten i Holmens Kirke. Inden koncerten blev der ved Tordenskiolds sarkofag i Kapelsalen lagt krans af repræsentanter fra Den Kgl. Norske Ambassade, Søværnet, Marinehjemmeværnet, Danmarks Marineforening, Tordenskioldsselskabet Hvite Ørn Norge og Selskabet Danske Tordenskiold-Venner.

Godt 400 tilhørere var mødt op i kirken, hvor Kantoriet og Søværnets Tamburkorps startede koncerten med Niels W. Gades: "Morgensang fra Elverskud". Som en af tilhørerne sagde: "Det var som at høre englende synge til akkompagnement af trommer og trompeter", fortæller Chris Dam fra Selskabet Danske Tordenskiold-Venner.

Derefter fulgte et overdådigt program med musik, sang og fortællinger af Jens-Christian Wandt, hvis malmfulde røst og solosang fyldte hele kirkerummet. Programmet spændte vidt med havet som tema og sluttede med Jakob Lorentzens "Tordenskiold-kantate" med den festlige "Sømandssang med Ohøj", skrevet i anledning af Selskabet Danske Tordenskiold-Venners 50 års-jubilæum i 2015.

Holmens Kirkes Kantori synger efter kranselægning ved Tordenskiolds sarkofag i Kapelsalen. (Foto: Claus Just Gustafsen og Chris Dam)

▲ De 3 nye Venner af Tordenskiold er f.v. Jan Quist Jacobsen, Christina Ørskov og Henrik Hugger.

▲ Stormglasmodtagerne er f.v. Peter Rosenkrands Jørgensen, Laura Kristine Hansen, Martin Christian Rasmussen og Oliver Claude Lihn Mikkelsen.

FOTOKLUMME

▲ Distriktsformand Charley Frank Pedersen orienterede ved oktober distriktsmødet i distrikt 12/nordjylland, der blev afholdt med Hadsund Marineforening som vært, om sendemandsmødet, valget af ny landsformand samt det planlagte formandsmøde i september 2020. Herudover gav han en retvisende gennemgang af Danmarks Marineforenings generelle ve og vel. Her er deltagerne fotograferet foran marinehuset i en strække-ben-pause.

Esbjerg Marineforening med i dokumentarisk kunstprojekt

I forbindelse med det dokumentariske kunstprojekt 100% FREM-MED sagde medlemmer fra Esbjerg Marineforening samt afdelingens støtteforening Esepigerne ja til at deltage som modeller i den lokale del af en landsdækkende fotoseance, der skal ende med portrætter af 250 statistisk udvalgte borgere ud af de 161.000, der har fået asyl i Danmark i de seneste 60 år. Den ældste deltager kom hertil fra Ungarn i 1956.

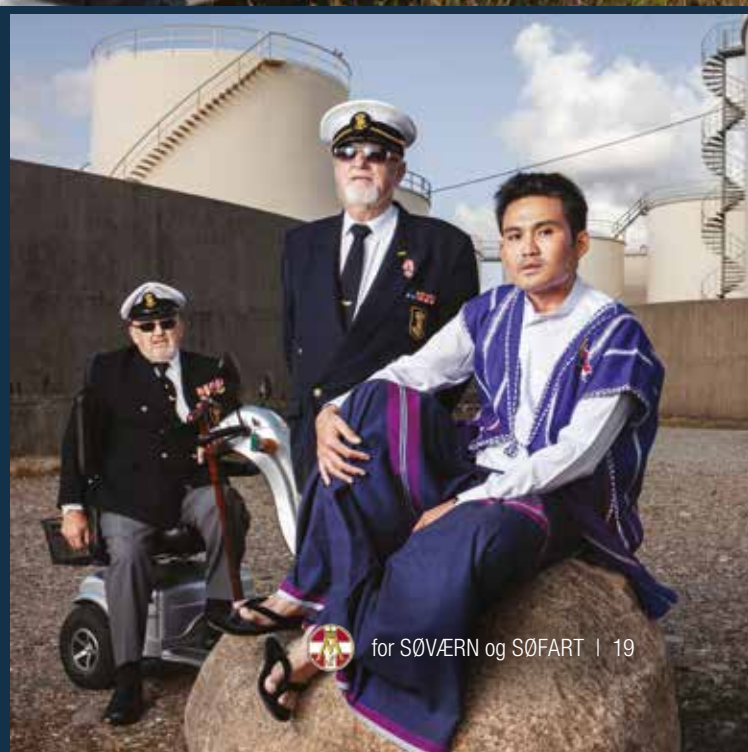
– I billedkunsten bruges landskabet traditionelt som visuel kulisse for den danske nationale identitet. På rejsen gennem landet udvides

portrætserien fortsat med landskaber og personer, der er karakteristiske for de lokaliteter, der indgår i serien, siger projektkurator og fotograf Maja Nydal Eriksen.

I Esbjerg lå det lige til højrebened at skabe motiver med maritim baggrund. Og det var i den forbindelse, at bestyrelsen i Esbjerg Marineforening blev spurgt, om de kunne stille modeller til rådighed. – Vi sagde selvfølgelig ja, siger afdelingsformand John Koudal. – For det første fordi Esbjerg Marineforening gennem udstillingen her i byen fik en stærk profil i lokalsamfundet. Samtidig får Danmarks Marineforening en positiv promovning via den landsdækkende udstillingsturné. Et andet positivt element er, at vi hermed synliggør foreningens værdigrundlag, der blandt andet siger, at Danmarks Marineforening er en demokratisk, royalistisk, upolitisk forsvarspositiv forening, der hylder mangfoldigheden, såvel i samfundet som i foreningen, hvor der er rum og plads til alle.

Det får du hos GF

- 1 Del i overskuddet på alle dine forsikringer.**

Hvert år gør vi regnskabet op, og kunderne deler overskuddet. Vi trækker din andel fra i din pris for det kommende år.
- 2 Personlig og nærværende rådgivning.**

Som kundeejet selskab har vi en særlig forpligtelse til at yde god service. Derfor går vi ekstra langt for at give god sagsbehandling, når skaden sker.
- 3 Et lokalt kontor tæt på dig.**

Vi har kontorer i hele landet, så du er aldrig langt fra din lokale GF-afdeling.
- 4 Rabat, når du samler flere forsikringer hos os.**

Hos GF belønner vi dig, hvis du samler flere forsikringer hos os.
- 5 Stærk autohjælp.**

Har du din bilforsikring i GF, kan du for 350 kr. om året udvide forsikringen med vores fordelagtige autohjælp.

Det er nemt at skifte til GF

Du skal ikke selv gøre noget, når du vil skifte til GF. Vi klarer nemlig det hele og op siger også dine nuværende forsikringer. Vil du høre mere om fordelene ved at være forsikret i GF? Så kontakt os på tlf.: 49 17 01 94 og få et uforpligtende tilbud.

*Overskud
til hinanden*

GF Officerer og Civile under Forsvarsministeriet

Strandvejen 59 · 2100 København Ø · Tlf. 49 17 01 94 · www.gf-officerer.dk

GF Officerer og Civile under Forsvarsministeriet tilbyder forsikringer via GF Forsikring a/s, som er et dansk forsikrings selskab omfattet af Garantifonden for skadesforsikrings selskaber.

ANNONCE

MØDEVENUE MED SKUMSPRØJT OG KANONER

Afhold jeres næste møde i ægte maritim atmosfære på Fregatten Jylland. Vi tilbyder en anderledes venue for møder og konferencer med mulighed for spændende rundvisninger og aktiviteter på verdens længste træskib.

Beliggende kun 15 minutters kørsel fra Aarhus Airport og med udsigt til Ebeltoft Vig er Fregatten Jylland ideel til en anderledes mødeoplevelse. Mødelokalerne har plads til henholdsvis 6 og 12 personer med whiteboard og projektor. Auditoriet har filmlærred og plads til 130 personer, hvilket gør det velegnet til større konferencer. Chefens Dagrum på Batteridækket giver en unik mulighed for at holde møde mellem kanoner og tovværk ombord på selve skibet. Her er plads til 14 personer.

Kombinér jeres møde eller conference med én af de mange spændende aktiviteter, som Fregatten Jylland har at byde på.

HISTORISK RUNDVISNING

Vores guider tager jer med på en kulturel tidsrejse ombord på Fregatten Jylland - et krigsskib, et kongeskib, men ikke mindst en arbejdsplads for 437 mand i alt slags vejr. Hør om fregattens kanoner, det hårde liv ombord og togterne til eksotiske verdensdele langt fra Danmark. En rundvisning varer typisk 45 minutter.

RUNDVISNING I HÅNDVÆRKET

Fregattens håndværkere har et utal af gode historier, sjove fakta og en fantastisk viden om den håndværksmæssige del af skibet.

Tag med på en guidet rundvisning med levende formidling af håndværkerne, der glædeligt deler ud af deres viden om Fregatten Jylland. En rundvisning varer typisk 45 minutter.

MAD OMBORD

Søfolkene ombord i Fregatten Jylland arbejdede hårdt, og belønningen kom i form af tre faste måltider om dagen. Én af de gamle retter, som mandskabet spiste med glæde, var skipperlabskovs. Forkæl mødedeltagerne med sømandsskipperlabskovs eller andre lækre retter fra restaurant Karens Køkken, som tilbereder de friske råvarer med finesse. Spis ombord på selve fregatten mellem kanoner og tovværk, eller hos Karens Køkken med udsigt til fregatten.

MØDER OG KONFERENCER PÅ FREGATTEN JYLLAND

Kontakt os på telefon: 8634 1099 eller skriv til info@fregatten-jylland.dk for et tilbud på Fregatten Jylland som mødevenue.

www.fregatten-jylland.dk

DISTRIKT I

STORKØBENHAVN, BORNHOLM & GRØNLAND

Distriktsformand: Gert Allan Larsen
Maglemosevej 33, Marbjerg, 2640 Hedehusene
Tlf.: 20 43 87 96, E-mail: gert-allan@larsen.dk
*Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København,
Brøndby, Frederiksberg, Ishøj, Godthåb og Bornholm*

DISTRIKT II

NORDSJÆLLAND

Distriktsformand: Palle Pedersen
Rypevænget 109, 2980 Kokkedal
Tlf.: 20 10 50 53, E-mail: jytpal@gmail.com
*Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested,
Frederikssund og Frederiksværk*

DISTRIKT III

VESTSJÆLLAND

Distriktsformand: Jens René Jensen
Rosenvænget 14, 4220 Korsør
Tlf.: 51 90 81 81, E-mail: jrjensen.post@gmail.com
*Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk,
Korsør og Skælskør*

DISTRIKT IV

SYDSJÆLLAND & ØERNE

Distriktsformand: Henrik Marrill Christiansen
Grønsundvej 17, 4780 Stege
Tlf.: 51 23 50 70, E-mail: hmc.stege@mail.dk
*Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns,
Haslev, Nakskov og Nykøbing Falster*

DISTRIKT VII

FYN

Distriktsformand: Erik Jørgen Bodal
Gl. Nybyvej 25, Troense, 5700 Svendborg
Tlf.: 40 45 30 11, E-mail: erik@bodalenenergi.dk
*Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens,
Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg,
Langeland og Middelfart*

DISTRIKT IX

SYD- & SØNDERJYLLAND

Distriktsformand: Per Dichmann Hansen
Mågen 9, 6270 Tønder
Tlf.: 22 48 88 43
E-mail: dmfdistriktsosjylland@gmail.com
*Esbjerg, Fanø, Ribe, Padborg/Graasten, Sønderborg,
Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa og Vejle*

DISTRIKT X

MIDTJYLLAND

Distriktsformand: Lars Gjøttermann
Karetmagervej 51, 8920 Randers NV
Tlf.: 29 63 21 13, E-mail: gjaet@post.tele.dk
*Aarhus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg,
Horsens, Samsø og Skanderborg*

DISTRIKT XI

NORDVESTJYLLAND

Distriktsformand: Per Toftum Larsen
Søndervænget 14, Jebjerg, 7870 Roslev
Tlf.: 40 15 58 93, E-mail: pertoftum@live.dk
*Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande,
Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn
og Struer*

DISTRIKT XII

NORDJYLLAND

Distriktsformand: Charley F. Pedersen
Ringdrosselvej 14, 9310 Vodskov
Tlf.: 23 65 04 28, E-mail: cfp@post.tele.dk
*Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals,
Hjørring, Hadsund, Hirtshals og Hobro*

Notesiderne indeholder variable relevante informationer, foto samt permanente siteoplysninger fra afdelingerne. Deadline for siterettelser og informationer er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

AMAGER

Efter en turbulent tid med gennemgribende renovering af Marinestuen i sommer og efterår, genåbnedes stuen med Amager Marineforenings 31-års fødselsdagsfrokost den 26. oktober, hvor 24 lagde vejen forbi til en dejlig buffet, leveret af afdelingens trofaste annoncør Restaurant Menuen.

Den 20. oktober lagde afdelingen krans ved mindesmærket på St. Magleby Kirkegård for de 25 omkomne danske orlogsfolk under kampen mod det engelske linjeskib AFRICA i 1808. Det skete i tæt samarbejde med kirken og Marinehjemmeværnsflotille 367 Dragør. Chefen for Marinehjemmeværnet, kommandør Henrik Holck Rasmussen lagde Søværnets krans.

I december er der julehygge den 7. og julefrokost den 14.

ASSENS

assens-marineforening.dk

Assens Marineforening var også i år omdrejningspunkt for arrangementet i forbindelse med Den Nationale Flagdag den 5. september.

Efter samling, flaghejsning og tale ved borgmester Søren Steen Andersen på Kogehusmolen forlagde deltagerne til Marinehuset, hvor den stod på morgenkaffe. Her var der igen borgmestertale samt indlæg af Frederik Bøje Pedersen, der som tidligere udsendt fortalte om sine til tider voldsomme oplevelser på de i alt 8 missioner, han har deltaget i.

Ellers var første store sammenkomst i den nye sæson en velbesøgt kammeratskabsaften. Ifølge Ib Helm-Petersen kunne det store fremmøde måske skyldes aftens menu, der bestod af wienerschnitzel.

Assens Marineforening stillede også med medlemmer til distriktets info- og hvervekampagne på såvel Ørbæk- som Egeskov-markederne.

BOGENSE

bogensemarnineforening.dk

BORNHOLM

Efter lidt bosætningsmæssig uro og andre småproblemer på foreningsmæssigt niveau har Bornholm Marineforening igen fået skuden på ret køl. Afdelingen har nu fået styr på marinestuen, der med god velvilje og hjælp fra udlejeren er ved at blive indrettet på Skansevej i Rønne. Ifølge afdelingsformand Kalle Jeppesen er bestyrelsen ved godt mod og håber på, at den nuværende medlemsskare på omkring 30 personer snart får vokseværk.

Marinestuen var kort efter overtagelsen primo september fyldt til sidste plads med 40 mand fra vagtfri besætning på inspektionsskibet THETIS, der var i Rønne som en af 7 NATO-enheder i Standing NATO Mine Countermeasures Group One (SNMCMG 1).

Ifølge afdelingssekretær Heinz Ole Karlshøj-Nielsen var Bornholm Marineforening glade for besøget, og det var besætningen også.

– Alle var i godt humør, da de gik fra borde. Vi siger tak til kaptajnløjtnant Simon Sonnichsen for besøget, lyder det fra sekretæren.

Bestyrelsen har fokus på optagelse af nye medlemmer. Der bliver snarest iværksat en større hvervekampagne.

Afdelingsgeneralforsamlingen er fastsat til den 7. februar 2020.

▲ Fra kranselægningen på St. Magleby Kirkegård forrest ses flagbærer Torben S. Hansen fra Amager Marineforening og fanebærer Jørgen Falkenberg fra Hjemmeværnsflotille 367 Dragør. (Foto: Ib Kettler)

▲ Otte flag og faner stillede op til morgenparaden på Kogehusmolen ved markeringen i Assens af Den Nationale Flagdag.

▲ Bestyrelsen i Bornholm Marineforening er her forevigt ud for afdelingens nye domicil på Skansevej i Rønne. Stående fv. afdelingssekretær Heinz Ole Karlshøj-Nielsen og Peter Jensen. Siddende fv. Karsten Kofoed, afdelingsformand Kalle Jeppesen og Flemming Svendsen.

BRØNDBY

▲ Brøndby Marineforenings samarbejdspartnere på Kulturnatten i Brøndby markerede sig på bedste vis ved indkørslen til Marinegården.

EBELTOFT

▲ Der var god fangst under Ebeltoft Marineforenings augustfisketur i farvandet omkring Hjelm.

BRØNDBY

marineforening.dk

Medlemsmødet i september markerede sæsonstarten i Brøndby Marineforening. Selv om flere medlemmer med ledsagere var på besøg i Danmarks Marineforenings nordligste afdeling – Godthåb Marineforening i Nuuk, Grønland – deltog 110 medlemmer i mødet.

– Arrangementet i Nuuk blev arrangeret af Gert Allan Larsen, distriktsformand for distrikt 1/Storkøbenhavn, Bornholm og Grønland i et tæt samarbejde med Rasmus Lohse fra Godthåb Marineforening, oplyser Kim von Wowern, der fortsætter: – Medlemsmødet i oktober bød på foredrag ved tidligere borgmester Tommy Dinesen og var besøgt af 117 medlemmer. Den 4. oktober åbnede Marinegården dørene for kulturnatten i Brøndby. Brøndby kommune havde i år virkelig lagt sig i selen for at gøre kulturnatten til noget særligt. Vi siger hermed stor tak til vores gæstestillere og samarbejdspartnere på aftenen, Brøndby Marineforenings Skyttelav, Marinehjemmeværnet Flotille 366, Danmarks-Samfundet, Brøndbyernes Rotary Klub og Natteravnene. Også stor tak til vores

medlem Ib Ketler, som har koordineret vores deltagelse. Ligeledes en stor tak til Brøndby Kommune for det gode samarbejde. Vi kom i kontakt med potentielle nye medlemmer. Mange glade brøndbyborgere besøgte os. På selve aftenen var der især to episoder, som jeg vil nævne. Den ene var, at to børn havde fundet en medalje på vores parkeringsplads. Det var efter min opfattelse en erindringsmedalje fra søværnets togt til Grækenland, hvor Konstantin og Anne Marie blev forlovet/gift. Vores medlem Ebbe Grønne havde været med på den tur, og derfor ringede jeg til ham. Han havde tabt den aftenen forinden til vores medlemsmøde og blev meget glad, da han hørte, at den var blevet fundet. Som findeløn blev der givet en runde sodavand i baren til de glade unger. Den anden episode startede med, at en kvinde talte med vores medlem Johan Jacobsen (som har aner på Færøerne). Samtalen havde åbenbart gjort indtryk på kvinden. For senere på aftenen kørte en bil forbi marinegårdens vagter ved indkørslen. Vinduet blev rullet ned, og hun afleverede en udstoppet søpapegøje. Den skulle Marineforeningen have, fordi hun havde haft en dejlig samtale med Johan Jacobsen. Og hun havde jo hæftet sig ved hans færøske forbindelser, lyder det fra Kim von Wowern.

Den 8. oktober var Brøndby Marineforening vært ved distriktsmødet for distrikt 1. Mødet, der havde deltagelse af landsformand Steen Eiler Engstrøm, landskasserer Flemming Heden Knudsen og landssekretær Birger Tykskov, blev holdt i en positiv ånd med spændende indlæg til inspiration for deltagerne.

EBELTOFT

marineforeningen-ebeltoft.dk

20 gaster stævnedes i august om bord på veteranskipet "Skødshoved" og kutteren "Hoplá" ud på årets fisketur omkring Hjelm. En indlagt konkurrence gav torskepokalen til Lauge Christiansen, mens Vagn Lassen vandt Merkopokalen og ekstrapræmien i form af en fiskevest doneret af Christian Koudal.

Ebeltoft Marineforening og den lokale Vaabenbrødreforening stod den 5. september som arrangør af Den Nationale Flagdag. Med økonomisk tilskud fra Syddjurs Kommune blev der gjort lidt mere ud af dagen i anledningen af 10-året for flagdagens indstiftelse i marts 2009.

Ved paraden på pladsen foran Det Gamle Rådhus talte oberstløjtnant (p) Mogens Fokdal, inden Danmarks-Samfundets lokalkomite tildelte en fane til Veterancafé Djursland. Efter marchen var der et lukket arrangement i Marinehuset med taler, fællesspisning og hyggeligt samvær.

Sæsonens første kammeratskabsaften bød på velmagende minibuffet, inden Ebeltoft-firmaet Jensen Opals gav et foredrag om virksomhedens opalmine i Australien.

Ifølge Jørgen Brøgger er afdelingens forskellige gøremål i god gænge. Således har "tirsdagstræffet" klargjort marinehusets udenomsarealer, flaggasterne har passet byens flagallé i efterårsferien, og Slupkoret har underholdt ved flere arrangementer. En afdeling af Veterancafé Djursland har som i Grenaa åbnet en veterancafé i marinestuen. Afdelingen i Ebeltoft er åben kl. 10-13 hver den første mandag i måneden. Afdelingen i Grenaa Marineforening er åben tirsdage i lige uger.

Tidligere chef for Søværnets Minedepot i Dråby, orlogskaptajn Peter A. Nielsen, døde den 20. september. Da han ikke var medlem af Folkekirken, blev han efter eget ønske bisat ved en smuk højtidelighed i marinestuen, hvorefter hans aske blev sejlet ud og strøet på Ebeltoft Vig.

Skyttelavet:

Ebeltoftskytterne mønstrede kun med et hold til firkantskydningen i Aarhus, men det var dog nok til at vinde stævnet med 9 point foran skytterne fra Grenaa.

Skydebanerne er med succes og ros underkastet det årlige eftersyn.

– Det er altid en fornøjelse at komme her, for her er tingene altid i orden, lød det ifølge Jørgen Brøgger fra de tilsynsførende.

Soldaterforeningsskydning Djursland blev i september afviklet på marinehusets skydebaner. Der deltog 58 skytter fra 8 soldaterforeninger. Skytterne fra Ebeltoft Marineforening var særdeles ubeskedne og blev nummer 1 og 2 i holdkonkurrencen. Samtidig blev 4 af de første 5 præmiegivende pladser i den individuelle konkurrence også besat af skytter fra værtsforeningen.

Sæsonens første makkerskydning blev vundet af Erik Lyager og Jørgen Nyhuus. Den 11. december er der Onsdagsforjul med fællesspisning.

ESBJERG

marineforeningen-esbjerg.dk

Hovedmålet for efterårsudflugten var Zeppelin- & Garnisonmuseum Tønder. På vej sydover var der morgenkaffe hos medlem af Esbjerg Marineforening, Jes Peder Boisen, der bor på en gammel marskgård.

Zeppelin- & Garnisonmuseum Tønder er et spændende museum, hvor hovedvægten er fortællingen om Zeppelin-basen, der den 19. juli 1918 var målet for verdens første flybombning fra et søgående fartøj. Inden hjemturen var der frokost på en grænsekro samt mulighed for grænsehandel.

Takket være flere donationer fra lokale fonde er inventaret i marinestuen udskiftet. Renoveringen omfatter også nye tæpper samt malerarbejde på karme og døre.

– Stuen fremstår nu flot og indbydende, siger Nils Brandt Petersen.

Skyttelavet:

Skyttelavet for Esbjerg og Fanø Marineforeninger er i fuld gang med vinterprogrammet.

– Der skydes den 1. og 3. tirsdag i måneden med luft, mens vi om torsdagen skyder med kaliber .22 i EFI-hallerne, siger Hans Novrup. – Vi skal træne til landsmesterskaberne til næste år, så det er bare om at komme på skydebanen, så vi kan få nogle gode resultater.

FANØ

fano-marineforening.dk

Den 30. november fejrede Fanø Marineforening 75 års-jubilæum. I skrivende stund har bestyrelsen fokus på jubilæet, der vil blive omtalt i nærværende tidsskrifts februarudgave 2020.

FREDERIKSHAVN

marinestuen-frederikshavn.dk

– Sommerturen i juli til Læsø fik et ekstra krydderi, da den faldt sammen med den årlige kajfest i Vesterø Havn. Det fortæller afdelingsnæstformand Torben Madsen.

I årets første efterårsmåned september var der så tid til at afholde sommerfesten. De 50 deltagere havde en god dag med gastronomisk forplejning, musik og kammeratligt samvær. – Vi startede kl. 11, og de sidste gik kl. 23, lyder det fra næstformanden. ▶

▲ Efter morgenskafning hos Jes Peder Boisen var der gruppefotoafgrøning af deltagerne ved Esbjerg Marineforenings efterårsudflugt til Tønder og grænselandet.

▲ Jan Frederiksen afløste i oktober Anita Algreen som fregatkaptajn i Frederikshavn Marineforening.

▲ Vagtfri besætning fra Kongeskibet DANNEBROG med afdelingsnæstformand for Frederikshavn Marineforening, Torben Madsen, yderst th.

▲ Landsformand Steen Eiler Engstrøm under sit indlæg i Frederikssund Marineforening om Danmarks Marineforenings fremtid.

▲ Hovedporten til Auderødlejren er lidt ramponeret, men stadig genkendelig. Her fotograferet fra "tallerkenrækken". (Foto: Erik Pedersen)

Hen over sommeren har marinehuset fået tilført en overdækket terrasse der allerede har gjort glæde i de lune sommerdage.

Arkivar Erik Christensen fra Kystmuseet i Frederikshavn var som sædvanlig i sit es, da han ved ulkeaftenen fortalte de 35 deltagere om modstandsbevægelsen under 2. Verdenskrig i Frederikshavn og Sæby.

Den 1. oktober var Kongeskibet DANNEBROGs besætning, som traditionen byder, til infomøde og afslutningsfest i Marinehuset. Ved lejligheden udnævnte besætningen årets værnepligtige. Det var her i årgang 2019 VP John Daniel Hoile, der som bevis fik pokal og en kontant erkendtlighed af Frederikshavn Marineforening. Det var første gang, at Dronningens jagtkaptajn, kommandør Peter Schinkel Stamp, som chef for DANNEBROG besøgte marinehuset i Frederikshavn.

Årets fregatskydning blev vundet af Jan Frederiksen, der dermed afløser Anita Algreen på posten som regerende fregatkaptajn. Vinder af præmieskydningen blev for herrernes vedkommende for 6. år i træk Jens

Arne Houmann Skjødt. Pia Pennerup vandt for 2. år i træk damepræmieskydningen.

FREDERIKSSUND

frederikssundmarineforening.dk

Danmarks Marineforenings landsformand Steen Eiler Engstrøm fortalte på Frederikssund Marineforenings septembermøde om sit virke i Søværnet og om fremtidens Marineforening.

– Dette gav noget at spekulere på, siger Birger Tykskov, der også hæfter sig ved, at det bliver en opgave i sig selv at tænke anderledes og prøve noget nyt. Jeg kan kun opfordre andre afdelinger til at invitere Steen, lyder det fra Birger Tykskov.

FREDERIKSVÆRK

frederiksvaerkmarineforening.dk

Medlemmer fra Frederiksværk Marineforening sørgede den 1. september for drikkevarer til de ca. 100 personer, der på dagen mødte frem til en rundvisning på det, der oprindeligt hed Søværnets Eksercerskole i Auderød ved Arresø i Nordsjælland. Lejren blev lukket ved udgangen af 2007 og er efter nogle ejerskifter og brug som asylcenter nu ejet af ejendomsvirksomheden Glædeslundsgaard ApS ved advokat Michael Vesthardt.

Ifølge Erik Pedersen var det et godt arrangement. Efter velkomst af tidligere telegrafist i Søværnet, Flemming Glymov, der var arrangør og tovholder på eventet, orienterede Michael Vesthardt om de nye tiltag, der er i gang på området.

– Derefter vandrede vi rundt på egen hånd. Der var adgang til alt, og vi var hinandens guider og historiefortællere, lyder det fra Erik Pedersen, der også oplyser, at gæsterne ud over tidligere orlogsgaster også omfattede mange familiemedlemmer.

Blandt historierne var fortællingen om årsagen til, at pladsen uden for portvagten hed "tallerkenrækken". Navnet kom, fordi gæsterne brugte tallerkner til at stive huen af, så de var flotte og lige, så gæsterne kunne blive godkendt til landlov. Når det var sket, røg tallerknerne ud til højre, hvor de efterhånden hobede sig op ret ud for vagten.

I forbindelse med eventet havde foreningen Arresøfarten sponsoreret en tur på Arresø om bord på M/S "Frederikke" ex. HØNEN.

Erik Pedersen takker de fremmødte for, at de på en respektfuld måde fik taget afsked med Auderødlejren og ønsker en god fremtid for lejren med de muligheder, der nu er i hænderne på Michael Vesthardt og hans folk.

FAABORG

Den Nationale Flagdag blev i Faaborg-Midtfyn Kommune afholdt i kulturhuset Polymeren i Årslev/Sdr. Nærå. Faaborg Marineforening deltog i arrangementet, der bød på taler af borgmester Hans Stavsager og kaptajn Ole Kopperup. Det oplyser afdelingsformand Torben Ralph Nielsen. Den musikalske del af eventet blev professionelt håndteret af Hjemmeværnets Brassband Syd under ledelse af dirigent Morten Højte Hansen. Kommunen var efterfølgende vært ved kaffe og morgenbrød samt rundvisning i kulturhuset.

GILLELEJE

gillelejeforening.dk

Ifølge Søren Svendsen var årets grillfest i august igen en succes. Udover den veltillberedte mad sørgede bandet "Alex & Rockerne" for, at dansegulvet var fyldt hele aftenen.

Den første lørdag i september stod den på eventet "Ud i det blå". Busfirmaet Sej kørte i en dobbeltdekkerbus deltagerne ind til Nyholm, hvor afdelingsformand Steen Møller og fru Dorte Møller havde arrangeret forplejning og havnerundtur. Som et ekstra krydderi på dagen gik kongeskibet DANNEBROG med Dronningen om bord under besøget i bøjterne ud for kajen Elefanten.

Fra Nyholm gik turen ad små krogede veje til Egholm Gods i Hornsherred. Dagen sluttede i marinehuset, hvor der var sørget for servering af den efterhånden berømte mørbradgrøde.

GLYNGØRE

glyngore-marineforening.dk

Det gode og konstruktive samarbejde mellem marineforeningsafdelingerne i Glyngøre, Skive og Morsø fortsætter. Blandt andet med fælles udflugter på Limfjorden om bord på turbåden "Bertha-K". I år gik turen fra Nykøbing Mors og Glyngøre nordøst over forbi Fur og Livø med landgang i Løgstør. Her var der buffet på den lokale restaurant Kulgaarden.

– Blæsten gik frisk over Limfjordens vande med den sædvanlige blanding af sol og skyer, lyder det fra Bent-Ole Kristensen fra Glyngøre Marineforening, der samtidig glædede sig over den gode stemning, der prægende hele arrangementet.

Ultimo september var der ulkeaften med deltagelse af 32 medlemmer og ledsagere, medens der ultimo oktober blev afviklet fregatskydning. Her deltog 17 skytter. Efter 214 kugler kunne skytterne udnævne Per Skipper til fregatkaptajn anno 2019.

GRENAA

grenaamarineforening.dk

Den årlige Eisbein mit sauerkraut "ud af huset" levering fra Flensborg i Tyskland til marinehuset i Grenaa foregik den 27. september. Ifølge afdelingssekretær Steen Poulsen var maden fantastisk og stemningen god i marinestuen.

Den 1. oktober indgik Grenaa Marineforening en lejekontrakt med Grenaa Havn om leje af Grenaa Havns gamle redningsstation.

– Ideen er at føre redningsstationen tilbage til fordums tids udseende. Herefter skal den bruges til opbevaring af lånt travalje, mindre sommerarrangementer samt i samarbejde med den lokalhistoriske forening til udstillinger om redningsstationens historie, oplyser Steen Poulsen.

Skyttelavet:

Ved fregatskydningen i august blev Søren Holck afløst af Hans K. Melin på posten som fregatkaptajn i Grenaa Marineforening. Efter skydningen havde Sonja Kirk tilrettelagt en perfekt og meget rost afslutningsfest.

6 skytter deltog i firkantskydningen i Aarhus. Her blev det til en 2. plads i holdskydningen. Bedste skytte fra Grenaa Marineforenings Skyttelav var Per Schultz Petersen.

Ved soldaterskydningen i Ebeltoft i september stillede afdelingen med 3 skydehold. Her blev det også til en 2. plads i holdskydningen. Bedste skytte fra Grenaa blev Sonja Kirk.

▲ Afdelingsformand Svend Erik Poulsen (tv) ønsker Per Skipper tillykke med posten som fregatkaptajn i Glyngøre Marineforening. (Foto: Bent-Ole Kristensen)

▲ Tovholderne på det unikke projekt med leje af redningsstationen på Grenaa Havn, banjemester Jørgen Holm (tv.) og afdelingsformand Per Schultz Petersen, glæder sig til at komme i gang med renoveringen af den gamle bygning.

▲ Sonja Kirk har tilvirket ovenstående foto af fregatkaptajn i Grenaa Marineforening anno 2019, Hans K. Melin.

– Vores vinterskydning er kommet godt i gang, siger Søren Holck. – Der skydes mandage i ulige uger. I øvrigt arbejdes der ivrigt på planlægningen af landsskyttestævnet, der afholdes i Grenaa den 14.-15. marts 2020.

▲ Haderslev Marineforening og repræsentanter fra Haderslev Kommune tog den 20. september imod Haderslev Kommunes 2 adoptionsenheder fra Søværnet. Har ses fv. afdelingsformand Svend F. Detlefsen, chef for ALHOLM, kaptajnløjtnant Stefan Møller Rasmussen, chef for ERTHOLM, premierløjtnant Martin Thomsen og 1. viceborgmester Jon Krongaard.

▲ Flagmasten ved marinehuset i Hanstholm blev i sensommeren totalrenoveret. (Foto: Orla Mølholt)

▲ Årets mariner i Hjørring Marineforening, Ole Mønsted (tv.), med jubilartegn- og anciennitetsmedlemsemlermodtagerne Georg Andersen, Henning Pedersen, Jørgen C. Larsen og Tom A. Nielsen på sin venstre side.

HADERSLEV

haderslevmarineforening.dk

Haderslev Marineforening deltog med 5 mand og flag under Den Nationale Flagdag i Haderslev den 5. september. Ifølge Svend Detlefsen var det 10. gang, at afdelingen stillede med flag og mandskab. – Der var 370 personer i paraden gennem byen, og de var ikke de eneste, der deltog. Der var også 700 børnehavebørn, der flankerede paraden, fortæller Svend Detlefsen og fortsætter: – Marchen gik fra Haderslev Kaserne med Slesvigske Musikkorps (SMUK) i spidsen omkring Haderslev Domkirke, gennem gågaden til den åbne plads ved Gravene. Her blev der dannet en ringborg, og i midten af denne blev børnene samlet. De havde lavet tegninger, som de uddelte til soldaterne. Tre F16-fly kom en tur over deltagerne, den ene dannebrogfarvet. Der var taler ved chefen for Fighter Wing Skrydstrup, oberst Uffe Holsteiner-Jørgensen, og ved Haderslevs borgmester Hans P. Geil. Det hele sluttede med ristede pølser, brød og sodavand til alle, hvorefter paraden returnerede til Haderslev Kaserne. Ultimo september anduvede Haderslev Kommunes 2 adoptionsenheder, skolefartøjerne A 543 ERTHOLM og A 544 ALHOLM Haderslev Havn. Efter velkomsthilsen på kajen af 1. viceborgmester Jon Krongaard var kommunen vært ved en frokost i Haderslev Marineforenings domicil Det Maritime Hus. Om aftenen var der social sammenkomst. Først om bord på skibene, senere i Det Maritime Hus.

Besøget omfattede også en invitation fra Beredskabsstyrelsen til besætningerne samt et åbent skib-event med over 400 besøgende om bord. Herudover var Haderslev Marineforening vært for vagtfri besætning til en sønderjysk aften i marinestuen. Ifølge Svend Detlefsen var det 10. gang, at de 2 skolefartøjer besøgte Haderslev Havn.

– Næste år har vi 10 års-jubilæum, da adoptionen først blev indgået i 2010. Vi glæder os allerede til jubilæumsbesøget, lyder det fra afdelingsformanden.

HANSTHOLM/THISTED

Orla Mølholt fortæller, at den planlagte augustudflugt med damer måtte aflyses på grund af for få tilmeldinger. Til gengæld var der mange, der mødte frem, da bestyrelsen i oktober kaldte til pudseaften. Belønningen var en gang luksus gule ærter med tilbehør.

Flagmasten foran marinehuset er blevet tjekket op, så den nu står lige så flot, som da den for år tilbage blev etableret.

Skyttelavet:

Skytterne genoptog den 18. september skydningerne for sæson 2019/2020. Selv om der kun mødte 7 deltagere frem til sæsonens første træningsaften, har bestyrelsen tiltro til, at det bliver en fin sæson for skytterne i Nordvestjylland.

Pokalskydningen den 26. oktober mod kollegaerne fra Skive Marineforening blev vundet af gæsterne fra Skive. Men ifølge Orla Mølholt var det kun usle 2 point der gjorde udslaget.

HALS

halsmarineforening.dk

HIRTSHALS

hirtshalsmarineforening.dk

HJØRRING

Valgmenighedspræst Lene Grårup fortalte under ulkeaftenen i august om sin 700 km lange vandring fra Frankrig til Santiago de Compostela i Spanien. Det et lærerigt indlæg, da de fleste havde hørt om pilgrimsture på Caminoen, men ellers vidste meget lidt om emnet. Aftenen blev også brugt til at uddele tegn og emblemer samt til at udnævne Ole Mønsted til Årets Mariner i Hjørring Marineforening.

I samarbejde med Hjørring Kommune stod afdelingen for arrangementet på Den Nationale Flagdag den 5. september.

– Det blev en dejlig dag med flaghejsning, fremmøde af veteraner, borgmester Arne Boelt samt den lokale politiledelse, fortæller Ole Mønsted. Efter tale ved Arne Boelt var der morgenbord til deltagerne.

Den 12. oktober var der stor opbakning til afdelingens aktivitetsdag, hvor der blev shinet op i marinehuset og på marinegrunden.

HORSENS

horsensmarineforening.dk

HØRSHOLM/RUNGSTED

mfhr.dk

KALUNDBORG

I forbindelse med at 32 medlemmer fra Slagelse Marineforening i august skulle på sejltur på HVF 251 Kalundborg MHV 912 HOLGER DANSKE, stillede Kalundborg Marineforening stuen til rådighed. – Sejlturen foregik i 2 hold, således at det ene hold sejlede, og det andet hold hyggede sig i vores marinestue, oplyser Hjalmar Johansen.

Afdelingens egen sommerudflugt gik til Panzermuseet øst ved Slagelse. – Det viste sig at være et spændende sted med et væld af alt muligt krigsmateriel og flotte opsætninger, ligesom vi hørte en del om Den Kolde Krig og hvilke scenarier, der kunne have ramt lille Danmark, hvis 3. Verdenskrig var brudt ud. Absolut et besøg værd, siger Hjalmar Johansen, der dog ærgre sig over, at der kun var 15 deltagere.

Den 25. august lagde marinestuen igen rum til eksterne gæster. Det var 52 forsvarsbrødre, som i forbindelse med et arrangement lånte stuen til forplejningsdelen.

KERTEMINDE

kerteminde-marineforening.dk

11 skytter mødte den 12. oktober frem i Skyttehuset til punch med efterfølgende fregatskydning. Det fortæller Preben Ernst, der også oplyser, at der inden tildeling af skydenummer blev fremført sange for marineforeningen garneret med Marineskytternes Marchsang.

Efter åbningsskud af afgangende fregatkaptajn Jan Cederholm skulle der ca. 400 skud til yderligere, inden det stod klart, at fregatkaptajnen i Kerteminde Marineforening anno 2019 hedder Torben Henriksen.

Øvrige vindere var: Peter Zeulner, Poul Erik Pedersen, Preben Ernst, Ole Thor Hansen, Gurli Brogaard Hansen og Jan Cederholm.

Den 10. november deltog over 30 medlemmer fra Kerteminde i juleskafningen hos kollegerne i Nyborg Marineforening.

Skyttelavet:

Den 5. november var der andeskydning i skydekælderens. Den 9. november deltog afdelingen i distriktsskydningen i Nyborg. Den 10. december kl. 1900 er der juleskydning. Denne forgår også i skydekælderens.

▲ De mange vindere fra fregatskydningen i Kerteminde Marineforening er fv. Gurli Brogaard Hansen, Poul Erik Pedersen, fregatkaptajn Torben Henriksen, Peter Zeulner, Ole Thor Hansen, Jan Cederholm og Preben Ernst.

▲ Der var hurtigt højt humør i marinestuen i Korsør, da den i oktober stod på ølsmagning af produkter fra Royal Unibrew-brandet Albani.

KONGENS-LYNGBY

kongens-lyngby-marineforening.dk

KORSØR

korsoermarineforening.dk

Bestyrelse og medlemmer fra Korsør Marineforening deltog aktivt i eventet Danmarks Maritime Kultur- og Folkemøde, der havde omdrejningspunkt omkring åbent hus-arrangementet på Flådestation Korsør.

Ellers har det ifølge Johannes Flinholm stået på skipperfest i september samt ølsmagning og ålegilde i oktober. Bestyrelsen havde inviteret Danmarks Marineforenings landsformand Steen Eiler Engstrøm og frue Lene Engstrøm med til skipperfesten.

– Det blev en rigtig hyggelig aften, siger Johannes Flinholm.

Det var bryghuset Albani, der leverede smagsprøverne til ølsmagningen.

KØBENHAVN

kbh-marineforening.dk

Afdelingsformand Leif Larsen glæder sig over, at endnu et jubilæumstævne blev afholdt i de smukke rammer på Nyholm.

– De nødvendige frivillige hjælpere skal have en stor tak for deres indsats ved klargøringen af Planbygningen, hvor de 170 deltagere i stævnet tilbragte fire-fem hyggelige timer sammen i muntert lag, lyder det fra afdelingsformanden, der fortsætter: – Sæsonstarten den 29. august blev indledt med flaghejsning ledsaget af tonerne fra det gamle bulede signalhorn, der også blev anvendt om bord på kaserneskipet FYEN, da der blev blæst tap to den 28. august 1943. Denne gang var det vores hornblæser ►

Erik Hansen, der også fra sin tjenestetid på P521 WILLEMOES i 1960'erne forstår anvendelsen af et sådant horn ved flagets hejsning. I forbindelse med NATO-øvelsen NORTHERN COAST deltog en håndfuld gæster fra vores afdeling i bemanningen af det på Ofelia Plads opstillede telt.

▲ **Orlogspræst og præst ved Flintholm Kirke Annette Molin Brautsch under sit indlæg i København Marineforening.** (Foto: Hans Frederiksen)

▲ **Marineforeningens afdelingerne i Køge og Stevns markerer hvert år den 4. oktober Huitfeldt-slaget i Køge Bugt med blomsterlægninger i Herfølge og Køge.** (Foto: Jerry Katz)

▲ **Der skaffes under Middelfart Marineforenings aftensejlads i september på Lillebælt om bord på "Aventura".**

Leif Larsen oplyser også, at afdelingens flaggast Erik Hansen deltog med flaget i såvel Mindelunden som ved Holmens Kirkes 400 års-jubilæum samt genindvielsen af Sømandskirken i Nyhavn.

Orlogspræst Annette Molin Brautsch, der nu er præst ved Flintholm Kirke, har været forbi København Marineforening med et superb foredrag om sit tog med inspektionsskibet VÆDDEREN. Senere gav Direktør Asser Amdisen fra Georg Stages Mindefond et forrygende foredrag om fonden samt driften af skoleskibet "Georg Stage".

Skyttelavet har afholdt distriktsskydning i DGI-byen med deltagelse af skytter fra Brøndby og København. Resultat: København blev nr. 2!

KØGE

koege-marineforening.dk

30 inviterede gæster fra Køge Kommune, heraf 3 medlemmer fra Køge Marineforening, sejlede den 30. august om bord på kommunens adoptionskib fregatten F 363 NIELS JUEL fra København til Køge.

– Det var en stor oplevelse for os, der fik muligheden for at deltage, siger afdelingskasserer Edle Sørensen. – Indsejlingen til Køge Havn var imponerende, og modtagelsen af Køge Marineforening og Søværnets Tamburkorps var helt i top.

Under besøget var der åbent hus i marinestuen. Dette blev flittigt brugt af besætningsmedlemmerne, samtidigt med at de også tid til anden var til byfest.

Der blev også tid til at afvikle afdelingens fregatskydning. Som tidligere vandt skytterne fra NIELS JUEL pokalen. Det var i øvrigt skibschefen, kommandørkaptajn Michael Landmark, der på skud nr. 45 sænkede den imaginære fregat. På forlægningen fra Køge retur til København var der igen medlemmer fra Køge Marineforening om bord.

I september havde afdelingen besøg af tidligere skibsinspektør Mogens Højstrup, der fortalte om sit liv med Søværnet i 3 generationer. – Det var et rigtig spændende foredrag, som vi gerne vil anbefale, lyder det fra Edle Sørensen.

Mindedagen for Huitfeldt-slaget i Køge Bugt blev den 4. oktober fejret sammen med kollegerne fra Stevns Marineforening. Dagen blev markeret med blomsterlægning på Herfølge Kirkegård og på Klosterkirkegården i Køge.

Medio oktober var afdelingen vært ved distriktsmødet i distrikt IV/Syd-sjælland & Øerne.

LANGELAND

langelands-marineforening.dk

I forbindelse med distriktsmødet for distrikt 7/Fyn besøgte Danmarks Marineforenings landsformand Steen Eiler Engstrøm marinehuset i Rudkøbing. Som skrevet på tekstsiderne blev selve mødet på grund af pladmangel i marinestuen afholdt i Rudkøbing Sejlklubs lokaler.

MARSTAL

marstalmarineforening.dk

MIDDELFART

Medio september stod den først på lillebæltsejlads med indlagt skafning om bord på "Aventura" den 10. Turen gik på udturen til Skærup ved jyllandsiden og rundt om Fænø på hjemturen.

Dagen efter mødtes 21 medlemmer til den årlige vedligeholdelses- og pudседag.

– Alt messing blev pudset. Vinduer og døre rengjort. Træværk udendørs blev efterset og registeret til udskiftning. Modelskibene blev rengjort, og udeområdet blev luget og gået over med en gasbrænder, fortæller Niels-Henrik Nielsen.

Den 1. oktober så 28 medlemmer filmen Piger til søs. Ifølge Niels-Henrik Nielsen er filmen optaget omkring 1974 på minelæggeren FALSTER, hvor afdelingsformand Flemming Worsøe året efter aftjente værnepligt. Efter filmen sørgede Jan Højte Nielsen for forplejning med sild, æbleflæsk og ost.

MORSØ

morsmarine.dk

Morsø Marineforening deltog med flag og mandskab ved fejringen af Den Nationale Flagdag den 5. september. Efter flaghejsning kl. 0800 ved Morsø Kommunes administrationsbygning var der march med Hjemmeværnets Musikkorps Nykøbing Mors i front til Nykøbing Kirke, hvor der blev holdt en kort andagt. Arrangementet sluttede med kommunal forplejning i rådhuset, afsluttende med servering af Navy Rom i marinestuen. Det krævede ekstra mandskab i baren, da Randers Marineforening på udflugt til Feggesund Færgetro på Nordmors havde brug for et pitstop.

– Det var hyggeligt med dette spontane besøg, siger afdelingsformand Lejf Petersen, der glæder sig over, at marinehuset blev fyldt op med glade og tilfredse kolleger og ledsagere fra Randers.

Mandskab fra Morsø Marineforening udgør i Nykøbing Mors en vigtig del af eventet, når træskibssejladsen Limfjorden Rundt anduver havnen. Ved ankomsten omkring middagstid er marinestuen åben for sejlerne og andet godtfolk, der besøger havnen. Ved afgang mod Fur næste morgen er Morsø Marineforening vært ved skippermødet, hvor der serveres kaffe og rundstykker.

NAKSKOV

nakskov-marineforening.dk

NYBORG

marineforeningennyborg.dk

Den Nationale Flagdag den 5. september blev også i år fejret ved et fælles arrangement tilrettelagt af Nyborg Marineforening og Nyborg Kommune. Det oplyser afdelingsformand Kurt Verner.

I alt 104 veteraner, besætningsmedlemmer fra patruljefartøjet NYMFEN, medlemmer af den lokale gardereforening samt den lokale garderusarforening, medlemmer fra Nyborg Marineforening og pårørende deltog i arrangementet, der foregik ved Marinehuset på Nyborg Havn.

Efter flaghejsning og korsang bød borgmester for Nyborg Kommune, major Kenneth Muhs, velkommen, inden han gav ordet til Nyborg Marineforenings næstformand Arne C. Petersen, der holdt talen for soldaten. Arne C. Petersen er selv tidligere udsendt på flere missioner. Paraden blev afsluttet med Dansk Løsen, afgivet af Saluteringslavet.

– Efter paraden var der socialt samvær for alle deltagere med ledsagere. Koret underholdt med et dejligt og til lejligheden velafpasset udsnit af den danske sangskat. Igen et godt arrangement i en by, hvor kommune og foreninger står sammen om markering af Danmarks mærkedage. En særlig tak til Søværnet, fordi der altid stilles et fartøj til rådighed, siger Kurt Verner.

▲ Der gøres klar til flaghejsningen på Den Nationale Flagdag ved Morsø Kommunes administrationsbygning.

▲ Afdelingsformand for Nyborg Marineforening, Kurt Verner, leder paraden under Den Nationale Flagdag i Nyborg, der hvert år foregår ved Marinehuset.

▲ Afdelingsformand for Nykøbing Falster Marineforening, Karsten Laugesen (th.), overrækker pokalen til den nu regerende fregatkaptajn i afdelingen, Henning Larson fra Nakskov Marineforening. (Foto: Flemming Keith Karlsen)

NYKØBING FALSTER

Flemming Keith Karlsen fortæller, at Nykøbing Falster Marineforening som sædvanligt afholdt fregatskydning i starten af september.

– Der var i år kun besøg af Nakskov Marineforening, men de markerede sig bestemt også. Henning Larson fra Nakskov var den heldige, der skød krudtkammeret itu, og således blev fregatkaptajn. Skydningen foregik på Nykøbing Falster Skytteforenings baner i Kohaven, hvor 32 gaster skød mod fregatten i et smukt solrigt efterårsvejr. Efter skydningen var der skafning med den traditionelle forloren hare samt præmieuddeling, lyder det fra Flemming Keith Karlsen. ▶

Øvrige vindere var: Kurt Stæckmann, Tommy Schultz, Per Jacobsen, Rene Hansen, Henning Larsson, Henry Christoffersen og Flemming Olsen.

NYKØBING SJÆLLAND

nyksjmarineforening.dk

NÆSTVED

naestvedmarineforening.dk

RANDERS

randersmarineforening.dk

Randers Marineforening takker Glyngøre, Skagen samt Aalborg Marineforening for deres rosende ord i Under Dannebrog's juniudgave i forbindelse med vores arrangement ved dette års afholdelse af sendemandsmødet den 17. og 18. maj. Det skriver Allan Lau Hansen.

– Det har samtidig været vores 100 års-jubilæumsår, som er blevet markeret ved forskellige events, og som afsluttes med vores årlige skovtur den 7. september. Turen gik til Feggesund Færgækro, hvor ålen fik lov at svømme en sidste gang. Vi var 2 busser afsted. Vejret var med os, og alle havde en dejlig dag.

RANDERS

▲ Under en pause i ålespiseriet på Feggesund Færgækro på Nordmors er der dømt hyggesnak mellem Randers Marineforenings Torben Bruzen (tv.) og Flemming Leth. (Foto: Leif Hammer)

STRUER

▲ Aftenhygge og havnemiljø i Struer under det store sejlevent Limfjorden Rundt, der den 11. september anduvede byen.

Den 24. september var der sangaften med damer i marinestuen. Stemmerne blev rørt, og til kaffen havde Torben Bruzen bagt kringler og lavet lagkage.

Den 27. september stod vores medlem Leon Møller sammen med en lokal whiskyklub for afholdelse af whiskysmagning i marinestuen. Desværre faldt det sammen med et andet arrangement, så der var et beskedent fremmøde af medlemmer fra Randers Marineforening. Men jeg skulle hilse fra Leon og sige, at han vender tilbage med et nyt forsøg næste år, lyder det fra Allan Lau Hansen.

Skyttelavet:

Ole Poulsen oplyser, at kun 27 skytter mødte frem til firkantsskydningen i Aarhus mellem skyttelavene i Grenaa, Ebeltoft, Randers og Aarhus.

– Fra 1. lav kom der kun 3 skytter, lyder det fra Ole Poulsen, der dog glæder sig over, at Lars Gjøttermann fra Randers Marineforenings Skyttelav skød 143 point med 4 krydstiere.

Den 18. oktober var det også kollegerne i Aarhus, der arrangerede den halvårige skydning mellem Aarhus og Randers. Med 477 point mod 468 beholdt Randers' skyttelav pokalen.

Den 9. december er der juleskydning med De Samvirkende Soldaterforeninger i Randers.

ROSKILDE

roskildemarineforening.dk

SKIVE

skive-marineforening.dk

SLAGELSE

marineforeningen-slagelse.dk

En delegation på 9 deltagere fra Slagelse Marineforening besøgte i dagene 15. til 18. august Marine-Kameradschaft Aurich i tyske Niedersachsen. Ifølge afdelingsbladet Mastekranen er besøget en tilbagevendende begivenhed.

STRUER

Struer Marineforening havde ved årets træskibssejls Limfjorden Rundt en primær rolle i forbindelse med kommunens event for arrangementet. Ifølge afdelingsformand Mads Lund var afdelingen eneleverandør for forplejningen i det til lejligheden opstillede telt på honnørkajen ved Struer Havn. De mange sejlere og gæster kunne købe sildemadder suppleret med hvidvinsdampede muslinger. Det lykkedes bestyrelsen via gode sponsorer at skaffe økonomi til at hyre et band til det musikalske indslag.

– Ydermere fik vi vist vores marinestue frem for at stort antal sejlere. Vi ser frem til arrangementet i 2020 og takker sponsoren af muslingerne og indkøb af musik, lyder det fra Mads Lund, der også glæder sig over, at indsatsen fra de mange frivillige gav en fornuftig profit for dagens indsats. Ålegildet i uge 42 blev et tilløbsstykke. 31 medlemmer spiste 17 kg stegte ål.

– Det var egentlig tænkt som en stille aften i stuen, nu hvor det var hverdag. Men det udviklede sig til en helt fantastisk aften, hvor kammeratskabsfølelsen mellem personer, der er eller har været tjenstgørende under orlogsflaget, eller har eller har haft ansættelse til søs, på en umådelig skøn måde blev plejet på bedste sømandsmaner, siger Mads Lund.

SVENDBORG

svendborgmarineforening.dk

I dagene 16. til 19. september deltog 50 medlemmer og ledsagere i busturen til Stralsund i Tyskland.

– Udover at se nærmere på den gamle bydel i byen var der besøg på Kap Arkona på Rügen, en eftermiddag i Sassnitz samt besøg ved Prosa, nazisternes stort anlagte feriekompleks med plads til 20.000 feriegæster, som dog aldrig blev færdigbygget, fortæller Jim Mollerup.

Turen på Rügen sluttede med en køretur fra Binz til Putbus med damp-toget "Rasende Roland". På hjemturen var der ophold i Rostock, hvor deltagerne kunne gå om bord på museumsskibet "Dresden", der er Tysklands største flydende søfartsmuseum.

I oktober deltog 50 medlemmer i afdelingens stort anlagte ålespisning, hvor der blev serveret ål ad libitum med passende tilbehør.

SØNDERBORG

soenderborgmarineforening.dk

THYBORØN

Thyborøn Marineforening har som den eneste deltager været med alle år til det store event "Fiskedag i Thyborøn".

– I år var det godt vejr, så det blev en god dag med fint humør og et godt salg, oplyser Bent Schleicher.

Tidligere besætningsmedlemmer fra orlogsskibet THETIS fejrede den 8. august 60-året for deres indkaldelse til Søværnet. Arrangementet blev med Niels Tommerup som ankermand holdt i marinehuset.

Grillfesten den 10. august blev på grund af vejret holdt indendørs i marine-stuen. De 70 deltagere fik serveret en kulinarisk oplevelse for kun kr. 25,00. – På den baggrund var der flere, der betalte dobbelt op for øl og vand. Så det blev en helt igennem fin og hyggelig dag, lyder det fra Bent Schleicher.

VEJLE

vejlemarineforening.dk

VIBORG

Viborg Marineforenings grand old man, tidligere mangeårig afdelingsformand og tidligere medlem af Danmarks Marineforenings landsbestyrelse, Vagn Christensen, deltog som 70 års-jubilær ved årets jubilæarstævne på Nyholm.

Sensommerudflugten i september til måtte aflyses på grund af for få tilmeldinger. Til gengæld var der ikke mangel på deltagere til kammeratskabsaftenen i oktober. Her stod den på filmen Sømand i Knibe garneret med stegte ål ad libitum.

Nytårskuren er programsat til fredag den 27. december. Derudover er der fortsat åbent til træf i marinestuen hver torsdag kl. 12-16, hvor der serveres pølser med brød, samt den 1., 3. og 5. lørdag kl. 13-16, hvor der er en let frokost.

Afdelingssekretær Lars Teibøl fortæller, at afdelingsformand Knud Erik Kvist på grund af sygdom ikke ser sig i stand til at fortsætte på posten.

– Det betyder, at nuværende afdelingsnæstformand Martin Schmidtke overtager formandsposten indtil den ordinære generalforsamling i februar 2020. Så vi hilser bestyrelsessuppleant Henning Jensen velkommen i bestyrelsen, lyder det fra Lars Teibøl.

▲ Deltagerne ved Svendborg Marineforenings tysklandstur i september fik i Rostock lejlighed til at besøge Tysklands største flydende søfartsmuseum M/S "Dresden". (Foto: Jim Mollerup)

▲ De fem 60 års-jubilæere for indkaldelse til Søværnet, der i august fejrede begivenheden i Marinehuset i Thyborøn, er fv. Jørgen Jørgensen, Ove Brix, Leo Lund, værten Niels Tommerup og Niels Erik Brogård. (Foto: Bent Schleicher)

▲ Tidligere afdelingsformand i Viborg Marineforening og tidligere medlem af Danmarks Marineforenings landsbestyrelse, Vagn Christensen, deltog sammen med sin hustru Inga Christensen i årets jubilæarstævne på Nyholm i København.

VORDINGBORG

vordingborgmarineforening.dk

Årets sommerudflugt omfattede ifølge afdelingsbladet Trellegrunden blandt andet en sejltur på Maribo-søerne. Under en landgang på halvøen Skels Næs besøgte gruppen Søholts Guldalderpavillon. Sørejsen ►

AABENRAA

▲ Aabenraa Marineforenings udstilling i forbindelse med indvielsen af Kronprinsens Kanonbatteri.

AABENRAA

▲ Daværende Kronprins Frederik, den senere Kong Frederik den VI, besluttede under Englandskrigen 1807-1814, at der i bunden af Aabenraa Fjord skulle opsættes kanonbatterier. Den 21. september var Aabenraa Marineforening med til genindvielse af batteriet med de fire nye 18 punds kanoner. (Foto: Werner Nicolaisen)

AALBORG

▲ Afdelingsformand Charley F. Pedersen (tv.) overrækker Konsul Schurs Mindepokal til afdelingshovmester Ole Buchtrup Andersen.

omfattede også et besøg på Borgø, inden det 3 timer lange togt sluttede på Guldborg Havn med servering af eftermiddagskaffe og hjemmebag fra Støtteforeningen for Vordingborg Marineforenings formand, Kathe Holberg.

AERØSKØBING

aeroeskoebing-marineforening.dk

AABENRAA

aabenraa-marineforening.dk

Werner Nicolaisen fortæller, at Kronprinsens Kanonbatteri i Aabenraa blev indviet den 21. september.

– Da Aabenraa Marineforening havde sponsoreret en flagstang til kanonstillingen, var vi inviteret. Afdelingen var repræsenteret ved afdelingsformand Viggo Hansen og jeg som afdelingsnæstformand. I Danmarks Marineforenings udstillingstelt havde vi lavet en lille udstilling angående vores aktiviteter. Det var et fint arrangement, og vi fik vist flaget, lyder det fra Werner Nicolajsen.

AALBORG

aalborg-marineforening.dk

Aalborg Marineforening deltog med flag og mandskab til 3 af Jammerbugt Kommune og Aalborg Kommunes arrangementer under Den Nationale Flagdag. Dagen startede i Aabybro, hvorefter turen gik til Garnisonsmuseet i Aalborg. Efterfølgende deltog mandskabet i marchen fra Gammel Torv til Europahallen.

Afdelingshovmester Ole Buchtrup Andersen fik under ulkeaftenen i oktober tildelt Konsul Schurs Mindebæger. Dette på baggrund af hans store arbejde for Aalborg Marineforening. Arrangementet blev også brugt til at fejre Tommy Køster, der er afdelingens fregatkaptajn anno 2019. Afgående fregatkaptajn Erik Fals havde inviteret sin gamle klassekammerat, tidligere jagtkaptajn og chef for kongeskibet DANNEBROG, kommandør (p) Steen Holck Andersen, med til festen. Som tak gav han et fyldestgørende og spændende indlæg om sin karriere i Søværnet.

Marinehuset lagde i oktober lokaler til besøgende kolleger fra Skive Marineforening og Grenaa Marineforening.

Den 8. december er der julestue med gløgg og æbleskiver samt udtrækning i afdelingens marinelotteri.

AARHUS

aarhusmarineforening.dk

Anders Godtfred-Rasmussen fortæller, at det ikke kun var Aarhus Havn, der var godt besøgt under The Tall Ships Races fra den 1. til 4. august.

– Aarhus Marineforening holdt også dørene åbne under det store arrangement, og det lykkedes at få en del besøgende indenfor i marinestuen. Marinestuen holdt åben alle dage, og der kom gæster fra både Aarhus og langvejs fra, og samtidigt fik vi også besøg fra marineforeningerne i Randers, Ebeltoft, Fredericia og Grenå. Vi havde ikke annonceret, at marinestuen havde åben, men alligevel var der mere end 240 gæster på besøg fra torsdag til lørdag, og samtidigt fik Aarhus Marineforening også en tilgang på foreløbig fire medlemmer. En ting er sikkert: hvis og når Tall Ship Races kommer forbi Aarhus igen, så holder marinestuen åben for alle interesserede. Til dagligt holder marinestuen åben onsdag og lørdag fra 10-14, og alle medlemmer af Danmarks Marineforening er altid velkomne til at besøge os på Kovnøgade 2 på havnen i Aarhus.

TANKER VED JUBILARSTÆVNET 2019

Af Niels Bjørn Hansen, journalist og medlem af Danmarks Marineforening

For 60 år siden startede jeg som mathelev i Søværnet. Det blev fejret ved jubilærstævnet på Nyholm den 25. august i år. Sådan et stævne sætter mange tanker i gang. Halløj!

Jeg var 16 år og nybagt realist, da jeg den 10. juli 1959 gik fra Prinsessegade gennem vagten første gang. Der var udlevering af uniform, drejlstøj, sko, undertøj osv. Alt i den uundværlige køjesæk, der fulgte mig trofast de næste tre år og tre måneder.

Jubilærstævnet sluttede af med biksemad med øl og snaps i Planbygningen. Dengang i 1959 fik vi udleveret en madpakke, og da bussen nåede til hedengangne Lollikhus på Kongevejen i Birkerød, fik vi en gul sodavand, satte os i skovkanten og spiste. Turen gik til Auderød - Søværnets Eksercerskole - hvor vi fik grunduddannelsen med feltbane og skydebane samt LAPPEDYKKEREN og travaljeroning på Arresøen. Det var stort, da Frederik den Niende kom på besøg og inspicerede lejren.

Efter to måneder gik turen den 11. september til Margretheholm og Signalskolen. Her lærte vi det vigtigste for en signalgast, nemlig at modtage og sende morsesignaler. Denne form for blinksignaler sidder så fast, at jeg stadig kan læse signaler i krigsfilm, sådan da. En af lærerne var en britisk specialofficer, løjtnant Bellingham, der ikke talte dansk. Man var dog klar over, at noget var gået galt, når han sagde "Come over here, my son". Vi lærte også en ganske særlig remse for at huske på signalernes prioritet. Z var vigtigst. Den lod: "Zebraens Ydre Organer, Pik, Røv og Mule." Den glemmer man aldrig.

Den 10. april 1960 kom jeg ombord på Hunt-fregatten ROLF KRAKE, hvor jeg fik en køje på agterbanjen. Det skulle man lige vænne sig til. Den 10. juli 1960 blev jeg udnævnt til signalmath. Da en af oversergenterne fandt ud af, at jeg havde spillet basun i et FDF-orkester, blev jeg overtalt til at spille signalhorn med det lille tamburkorps ombord. Slut med at slæbe på Garand-geværet. Til gengæld blev signalhorn-spilleren vækket 10 minutter før den øvrige besætning for at spille reveille. Uha.

Den 15. august gik turen videre til patruljebåden WILLEMOES. Når vi lå på Holmen, blev formiddagene brugt på øvelser i blinksignaler i Planbygningen eller ude på marsmarken. Den 15. januar 1961 stod der "Motortorpedobåd" på huebåndet. Jeg blev signalgast ombord på HEJREN. Udover at være signalgast, som stod på broen fra vi sejlede ud, og til vi kom ind igen, blev jeg også uddannet til at være torpedoskytte. På en øvelse sejlede vi langsomt foran den engelske torpedobåd "Brave Borderer", så vi sendte følgende signal: "Regret that I am unable to do more than 20 knots due to running in cylinders". Svaret kom prompte: "So do I". Der blev ikke udvekslet flere signaler. Vores tophastighed var ca. 40 knob. Den 15. oktober kom jeg tilbage til ROLF KRAKE, der skulle til Færøerne på fiskeriinspektion. Stor oplevelse. Den 10. januar rykkede jeg til HJÆLPEREN, der var moderskib for MTB'erne.

Efter sommerferien sluttede jeg i Marinen og gik på studenterkursus.

▲ Klummens forfatter i en tænksom stund på fordækket af patruljebåden WILLEMOES i Kielerkanalen.

Effekter fra Marineforeningens slopkiste

Varene kan ses på www.marineforeningen.dk under Landskontoret - varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

 Danmarks Marineforening

Nyhed

Vandtæt forret vinterjasje med hætte, ærmevindfang og store lommer. Leveres i størrelserne: S, M, L, XL, 2XL, 3XL og 4XL.

Jubilæum i Holmens Kirke og genåbning af Sømandskirken

DE TO MARITIME KIRKER I HOLMENS SOGN I DET CENTRALE KØBENHAVN FEJREDE MED TI DAGES MELLEMRUM HENHOLDSVIS 400 ÅRS-JUBILÆUM OG GENÅBNING.

Søndag den 8. september 2019 fejrede søfolkenes og søværnets kirke 400 års-jubilæum. Blandt de mange gæster var H.M. Dronningen, der i anledningen af jubilæet har tegnet et nyt antependium til alteret. Det smukke antependium er syet af Selskabet for Kirkelig Kunst. Udsmykningen er et gyldent anker på en bund af rødt stof. Majestæten har tidligere designet Holmens Kirkes fire messehagler.

Danmarks Marineforenings jubilæumsgave var en skibskaraffel med inskription magen til to øvrige karaffer, der blev skænket til kirken af henholdsvis Marinehistorisk Selskab/Orlogsmuseets Venner og Selskabet Danske Tordenskiold-Venner.

SØMANDSKIRKEN GENÅBNET

Efter flere års renovering kunne Københavns biskop, Peter Skov-Jakobsen, der er tidligere sømandspræst i Kingston upon Hull, England, onsdag den 18. september 2019 genåbne den kirkelige lillebror til Holmens Kirke, Sømandskirken i Nyhavn. Orlogsprovst Eigil Bank Olesen holdt som formand for Sømandshjemmet/Hotel Bethel tale. Her takkede han blandt andet de mange donorer, der har gjort det muligt at totalrenovere Sømandskirken.

▲ Hendes Majestæt Dronningen forlader jubilæumsreceptionen ved Holmens Kirke ledsaget af menighedsrådsformand, kaptajnløjtnant Kasper Flinker Ladegaard.

▲ Efter flere års renovering fremstår Sømandskirken i Nyhavn igen smuk og stilren. (Kilde og foto: Chris Dam og Søren Konradsen)